

Novi cvijet

Godina XCI,
2020./2021.

List učenika Franjevačke klasične gimnazije Visoko

Natječaj za upis u I. razred u školskoj godini 2021/22.

Franjevačka klasična gimnazija otvorena je za sve učenike bez obzira na spol, vjeroispovijest i narodnost. Stoga pozivamo da nam se jave učenici 9. razreda koji žele stupiti u Franjevačko sjemenište, kao i svi ostali koji se žele školovati u našoj Gimnaziji.

Učenicima i učenicama iz udaljenih mjesta osiguravamo vrlo udoban smještaj u đačkom Konviktu.

Za upis u Gimnaziju dostaviti sljedeće dokumente:

- Originalne svjedodžbe o uspjehu od 6. do 9. razreda OŠ
- Zahtjev za upis u I. razred – *popunjava se pri upisu*
- Rodni list
- Liječničko uvjerenje

Za prijavu u Konvikt:

- Zahtjev za prijem u Konvikt – *popunjava se pri upisu*

Kandidati za Sjemenište dostavit će još:

- Molbu za prijem u Sjemenište
- Preporuku župnika o prikladnosti kandidata
- Krsni list
- Izjavu roditelja o suglasnosti

Lipanski upisni rok

- Odmah po dobivanju svjedodžbe OŠ, a najkasnije do 30. 6. 2021.
- Za sjemeništare: utorak, 21. 6. 2021. u 11 sati

Kolovoški upisni rok

- od 16. 8. do 27. 8. 2021.

Informacije

- Ured: 032 465 181; 032 465 183
- fra Stipo Alandžak, pedagog (za Konvikt) – 063 448 117
- fra Josip Ikić, prefekt (za Sjemenište) – 063 369 328

fra Ivan Nujić, ravnatelj

Novi cvijet

List učenika

Franjevačke klasične gimnazije u Visokom
Godište XCI (2020./2021.)

IZDAVAČ

Franjevačka klasična gimnazija
Bosne Srebrene 4
71300 Visoko
Tel. 00387 32 465 181
00387 32 465 183
Faks 00387 32 465 182
www.fkg.edu.ba
fkg.visoko@gmail.com

ODGOVARA

fra Ivan Nujić, ravnatelj

UREDNIŠTVO

Valentina Džebić, III. r.
Adrijana Kikić, III. r.
Mateo Lekić, II. r.
Stjepana Komšić, odgojiteljica

GRAFIČKO OBLIKOVANJE
Mislav Jozić

TISAK
Štamparija Fojnica, Fojnica

NAKLADA
1000 primjeraka

Novi cvijet upisan je u registar
ISSN centra Bosne i Hercegovine
16. ožujka 2021. godine

ISSN 2744-158X

www.fkg.edu.ba
Franjevačka klasična gimnazija

Riječ uredništva

Dragi čitatelji *Novog cvijeta*!

Sretni smo što možemo s vama podijeliti radosti zajedničkog učenja i odrastanja. Suočeni s izazovom pandemije, u ovoj školskoj godini smo nastojali u sebi i oko sebe poticati i raspirivati radost života, zajedništva i solidarnosti u dobrim djelima. Zato smo ove godine, kad god je to bilo moguće, uz sve svoje školske i izvanškolske obveze sudjelovali u školskim priredbama, natjecanjima i humanitarnim akcijama, a pred kraj školske godine okusili smo i zajedničke izlete. Unatoč pandemiji, marljivo su radili ekolozi i biolozi, matematičari i fizičari, svirači i pjevači. Zahvalni smo njemačkoj humanitarnoj organizaciji Renovabis za pomoć u uređenju školskoga parka, a Ambasadi Grčke u BiH za podršku otvaranju „Grčkoga kutka”. Već najesen planiramo studijsko putovanje u Grčku za tercijane i kvartane.

Ove godine ispraćamo 31 maturanta: želimo im sreću i uspjeh u studijima koje izaberu, a mladima ugodan ljetni odmor. Svima vama koji nas pratite i radujete se našim uspjesima, kao znak zahvalnosti darujemo *Novi cvijet* i pozivamo Vas na nove zajedničke radosti u novoj školskoj godini.

Uredništvo

Iz sadržaja

8 Predstavljanje

13 Školski retrovizor

24 Sažeci naturalnih radova

30 Literarni radovi

37 Dobrota se ne zaboravlja

40 In memoriam

Tironi

I. a

FKG kao simbol obrazovanja, znanja, mudrosti i zajedništva otvorio je nesebično i našoj malenoj generaciji svoja vrata. Više radoznali, a malo preplašeni, uđosmo u nepoznato. Odvojeni od doma i bliskih, započesmo novi život. Trebalo se navići na nove zahtjeve, nove obaveze, traženja, poglede, glasove i mnogo toga što čini našu zajednicu. Nekada netko lakše, nekada netko teže, prihvatismo sve to i uklopismo kao slagalicu koju je zajedno s nama složila naša razrednica Tatjana Miočević Tasić, i kada se slagalica složi, dođe vrijeme da idemo svat-

ko na svoju stranu odakle smo i krenuli. Povezani smo istim ciljem, ponovo doći, svi, gdje smo se prvi put sreli, ali sada sigurniji. Obogatili smo se novim znanjem i umijećem. U godini punoj izazova i nesevakidašnjih uvjeta u svakom segmentu naših života zbog pandemije izazvane virusom COVID-19, uspjeli smo ipak okupiti malen, ali u svemu drugome ipak velik, poseban i složan tim od sedamnaest učenika. Ponosno i uspješno nastavljamo biti dio naše velike FKG obitelji.

1. Tea Azinović, Visoko	10. Elma Karavdić, Visoko
2. Delfina Bošnjak, Ljubuški	11. Emma Medanović, Visoko
3. Garijela Brizić, Jajce	12. Elma Mostić, Visoko
4. Iva Budeš, Jajce	13. Almedina Mukabel, Visoko
5. Maja Mona Bukva, Visoko	14. Ilda Purišević, Visoko
6. Natali Čavar, Jajce	15. Amina Smajlović, Visoko
7. Hatidža Dedić, Visoko	16. Ema Šakota, Mostar
8. Amina Halilović, Visoko	17. Iana A. Zhuravleva, Iževsk/Budva
9. Luka Kalfić, Kakanj	Razrednica: Tatjana Miočević Tasić

Sekundani

II. a

1. Mario Antunović, Odžak
 2. Ajla Babić, Visoko
 3. Ajša Elšani, Breza
 4. Alma Hindija, Visoko
 5. Dario Juričić, Čitluk
 6. Melika Kevrić, Visoko
 7. Anđela Milanović, Kiseljak
 8. Nejra Očuz, Visoko
 9. Azra Šečerović, Visoko
 10. Ivan Topalović, Usora
 11. Marija Vujica, Kiseljak
 12. Domagoj Žabić, Vitez
- Razrednica: Melisa Zerdo

II. b

1. Stipo Alandžak, Jajce
 2. Sara Alibegić, Visoko
 3. Zlata Veronika Bošnjak, Ljubuški
 4. Viktoria Duvnjak, Usora
 5. Lamija Hadžimehmedagić, Visoko
 6. Marino Jelić, Široki Brijeg
 7. Jozo Jurić, Tomislavgrad
 8. Viktor Kalfić, Kakanj
 9. Tarik Karavdić, Visoko
 10. Ana Kovačević, Donja Tramošnica
 11. Mateo Lekić, Busovača
 12. Marija Lujić, Odžak
 13. Matea Mićanović, Brčko
 14. Ehlimana Selimović, Visoko
 15. Martin Tuka, Kiseljak
 16. Tamara Tuka, Kiseljak
- Razrednica: Aminah Delić Đuljić

Tercijani

III. a

1. Tamara Bojanić, Jajce
2. Jusuf Emin Burić, Visoko
3. Valentina Džebić, Grebnice
4. Aleksandra Ferraby, Vogošća
5. Anastasija Ferraby, Vogošća
6. Almina Ganić, Visoko
7. Emina Genjac, Ilijaš
8. Adna Hadžić, Visoko
9. Adrijana Kikić, Usora
10. Matea Krištić, Orašje
11. Iva Kuhar, Vareš
12. Amna Lemeš, Visoko
13. Gabrijel Medić, Odžak
14. Maja Pavlinović, Kiseljak
15. Anela Porča, Visoko
16. Fran Primorac, Ljubuški
17. Amila Šišić, Breza

Razrednica: Ana Tomas

III. b

1. Laris Ajanović, Vareš
2. Irhad Babić, Visoko
3. Nadja Ćorić, Visoko
4. Ana Marija Džigumović, Brčko
5. Lamija Hajrić, Visoko
6. Ana Lučić, Jajce
7. Matea Martinović, Odžak
8. Maria Mikić, Orašje
9. Elma Nefić, Breza
10. Leonarda Nenadić, Bugojno
11. Advija Sinanagić, Visoko
12. Anđela Svrzlić, Odžak
13. Mirjam Šarac, Čitluk
14. Emin Šukrija, Ilijaš
15. Naida Šukrija, Ilijaš
16. Maria Trupina, Jajce

Razrednica: Dragana Koprivica

Kvartani

IV. a

1. Andrea Drljepan, Brestovsko
2. Matea Franjić, Vareš
3. Ivona Jakovljević, Jajce
4. Ana Jukić, Odžak
5. Ana Jurić, Livno
6. Faris Kazija, Visoko
7. Jozo Marčeta, Jajce
8. Natalija Miloš, Fojnica
9. Nedžmina Muslić, Visoko
10. Leila Mutap, Visoko
11. Melika Omanović, Visoko
12. Anita Pušelj, Odžak
13. Meggy Slijepčević, Visoko
14. Karlo Štrkalj, Jajce
15. Valentino Vidaković, Kiseljak

Razrednik: fra Josip Mrnjavac

IV. b

1. Dario Brizić, Jajce
2. Dijana Čečura, Vitez
3. Azra Čehajić, Kakanj
4. Nikola Ćurić, Sarajevo
5. Sarah Hastor, Visoko
6. Ema Ibrišević, Visoko
7. Marija Ivanić, Brestovsko
8. Pejo Kopačević, Odžak
9. Melisa Kozlić, Visoko
10. Mirjam Muftić, Vareš
11. Dražen Pavešić, Zenica
12. Izabel Perić, Kiseljak
13. Damir Petrović, Vareš
14. Filip Samardžić, Jajce
15. Lana Šteko, Kiseljak
16. Karla Vidović, Jajce

Razrednik: Goran Marković

Profesori Franjevačke klasične gimnazije

Naš Profesorski zbor čine sljedeći profesori:

1. fra Ivan Nujić – ravnatelj
2. fra Josip Ikić – vjeronauk i religijska kultura
3. dr. sc. fra Zvonko Miličić – filozofija, logika, likovna umjetnost i religijska kultura
4. fra Stipo Alandžak, pedagog – psihologija
5. fra Josip Mrnjavac – latinski i grčki jezik
6. dr. sc. fra Zvonko Benković – hrvatski jezik i književnost
7. Ana Tomas – hrvatski jezik i književnost
8. Rina Ćorić – njemački jezik
9. Dragana Koprivica – engleski jezik
10. Anđela Džoja – latinski i grčki jezik
11. Dajana Zlović – latinski i grčki jezik
12. Melisa Zerdo – glazbena umjetnost
13. Dalibor Ružička – povijest
14. Goran Marković – zemljopis

15. Edina Mimić – matematika
16. Aminah Delić Đuljić – matematika
17. Naida Dacić – fizika
18. Tatjana Miočević Tasić – kemija
19. Ivona Sokolović – biologija
20. Sead Kazija – informatika
21. Mersiha Čutura – sociologija
22. Nedžad Imamagić – tjelesna i zdravstvena kultura
23. s. Željka Dramac – odgojiteljica
24. s. Kristina Marijanović – odgojiteljica
25. Stjepana Komšić – odgojiteljica

Osim njih, važan doprinos funkcioniranju Gimnazije i Konvikta daju tajnica Marina Kurevija, računovotkinja Harisa Bećar te naše kuharice i spremačice Irena Prskalo, Snježana Grubešić, Ivana Đoja, Sanja Grubešić, Spomenka Dujmović, Dijana Galić i Zulejha Andrić, kao i noćni čuvari Semir Bašić i Slavko Galić, domar Ivica Šćulić i ekonom Damir Sarač.

Govor učenice generacije

Poštovani profesori i profesorice,
dragi kolege i kolegice!

Kada smo prije 4 godine došli u ovu školu, većina nas nije mogla ni zamisliti što nas sve ovdje čeka. Pomalo u strahu od nepoznatog, došli smo bez jasne ideje što je to Franjevačka klasična gimnazija. No, evo nas – 4 godine kasnije – na kraju našeg srednjoškolskog obrazovanja. I dalje nemamo pravi odgovor što bi to bio FKG, ali za većinu nas FKG je dom. Kroz 139 godina FKG je postala brend, ali ona je i više od toga: FKG je svaka osoba koja je zakoračila u ovu školu i preko nje dalje, u život.

FKG nas je naučila mnoge lekcije, ne samo vezane za obrazovanje nego i one životne. Naučila nas je kako živjeti u zajednici i brinuti se o drugima. I onu najvažniju: da nikada ne treba odustati, jer koliko god bilo teško, valja nam ići dalje kako bismo dosegнули svoj maksimum. I na tome smo joj nezizmerno zahvalni jer bez nje vjerojatno ne bismo znali što sve možemo.

Naši razrednici i svi ostali profesori trudili su se prenijeti nam svoje znanje. Zahvaljujemo im na svim lekcijama, a posebno na tome što su nam bili ne samo profesori nego i prijatelji. Zahvaljujući njima, danas smo to što jesmo. I sada, kao odrasli ljudi, napuštamo svoj dom i odlazimo u svijet.

U naše živote ući će neki novi ljudi i mi ćemo proći sreću na nekim novim mjestima, ali nikada nećemo zaboraviti FKG, ljude koje smo ovdje upoznali i lekcije koje smo naučili.

Uvijek ćemo se radovati povratku u naš dom koji nam je obilježio život.

Na koncu, želimo još jednom zahvaliti našim obiteljima, svim profesorima i odgajateljima, a na poseban način prijateljima koje smo ovdje stekli. Zahvaljujući njima ovo mjesto možemo zvati svojim domom.

Melika Omanović, IV.a

Franjevačko sjemenište

Paralelno s Gimnazijom funkcionira i Franjevačko sjemenište, ustanova za odgoj i obrazovanje dječaka koji žele postati franjevci i svećenici.

Pravila života u Sjemeništu temelje se na ljudskim i kršćanskim, odnosno franjevačkim vrijednostima. Sjemeništarcu pohađaju gimnazijsku nastavu zajedno s ostalim učenicima, a nakon nastave borave u Sjemeništu. Tako oni stječu jedan zaokružen ljudski, intelektualni i vjerski odgoj, uz životne i radne navike potrebne za budućega franjevca. Važna odlika života u Sjemeništu je zajedništvo – u radu, učenju, igri i molitvi – pri čemu svaki kandidat ima prostor za osobni rast i usavršavanje u raznim izvannastavnim aktivnostima i sekcijama: glazbi, sportu, kreativnom pisanju, slikanju, ekologiji itd.

Za odgoj su zaduženi prefekt i duhovnik.

Za upis u Sjemenište kandidati dostavljaju:

- Svjedodžbe o uspjehu od 6. do 9. razreda OŠ
- Rodni list
- Liječničko uvjerenje
- Molbu za prijem u Sjemenište
- Preporuku župnika i Krsni list
- Izjavu roditelja o suglasnosti

Konvikt

Konvikt je izgrađen 1928. godine kao internat za učenike iz udaljenih mjesta. Nakon što je 1945. pretvoren u vojarnu, vraćen je Gimnaziji 2005. godine, a od 2009. godine opet služi za stanovanje učenika i izvođenje nastave.

U konviktu danas boravi 70 učenika s prostora od Jadranskog mora preko Visokog do Posavine. Uz kvalitetno obrazovanje, dosta pažnje je usmjereno odgoju, za što su zaduženi pedagog škole i odgojni tim s velikim iskustvom.

Zgrada konvikta je vrlo kompaktna, udobna i topla. U stambenom dijelu, u odvojenim prostorima za dječake i djevojčice, nalazi se ukupno 40 dvokrevetnih i trokrevetnih soba s kupaonicama i dvjema tv dvoranama. U školskom prostoru su učionice i kabineti, a u suterenu kuhinja i trpezarija te učenički kafić.

Prema dnevnom redu, nakon doručka je nastava, a nakon nastave ručak, odmor i zajedničke izvannastavne aktivnosti, odnosno sekcije, što uvelike olakšava svladavanje nastavnog gradiva. Posljednji dio popodneva je tzv. „šutnja“, tj. samostalno učenje, a vrijeme nakon večere koristi se za razonodu, sport, zajedničko učenje, rad u sekcijama ili predavanja gostujućih predavača.

Na početku školske godine svi učenici besplatno dobivaju sve potrebne udžbenike i priručnike, a na raspolaganju su im školska i profesorska knjižnica te sportska dvorana i školski fitness klub.

Prijateljstva izrađena u konviktu ostaju zauvijek. Zato mnogi učenici nazivaju konvikt svojim drugim domom i rado navraćaju u posjetu nakon završetka gimnazijskoga školovanja.

S ljubavlju ispisani portreti

Fra Stjepan Pavić (1939.), bivši učenik naše Gimnazije, zatim profesor klasičnih jezika i ravnatelj, u nakladi izdavačke kuće *Synopsis* objavio je zbirku literarnih portreta svojih visočkih profesora i odgojitelja pod naslovom „**Vjera, pamćenje i ljubav. Moji visočki profesori**“. U maniri vrsna propovjedača, kroz brojne zgode iz svakodnevnog života učenika i profesora naše Gimnazije, fra Stjepan je u petnaest priča, svaki put na nov i originalan način, portretirao petnaest svojih profesora i odgojitelja: Uzor malenost: fra Lujo Zloušić, Razgovor s meštom: fra Berislav Gavranović, Čovjek uma i srca: fra Rastislav Drljić, Spašeni talent: fra Paško Vešara, Skica za portret: fra Celestin Vlajić, Hotimični kroki: fra Domagoj Šimić, Anđeo bez krila: fra Anđeo Žutić, Rođeni pedagog: fra Mladen Brčić, I đavli su mu se pokoravali: fra Mijo Đeno, Čovjek institucija: fra Ignacije Gavran, Ljepota je od suviška: fra Borivoj Piplica, Ad maiora natus: fra Mijo Bobetić, Vatra, pepeo: fra Šimo Šimić, Adrese se gase: fra Alojzije Ištuk, Odgojitelj: fra Bernardin Matić. Knjiga je urešena dvama vrlo nadahnutim pogovorima akademkinje Željke Čorak i jezikoslovca dr. Ive Pranjkovića, koji je također bio naš učenik.

Akademkinja Čorak lijepo uočava: „Gimnazija u Visokom bila je pravi mikrokozam. Ne samo opsegom svoga prostora, vrta i njegovih šetnica, crkve, urednog labirinta samostana i njegovih hodnika, soba, učionica, blagovaonica, spavaonica, knjižnice, zbirke, podruma i tavana, kuhinje... nego i po mnoštvu različitih likova odgojitelja, nastavnika, đaka – i sestara čiju nevidljivost fra Stjepan također nije previdio. A među njima i vlastitoga lika viđenog iz neke ptičje retrospektive, sebe u nastajanju, poput kiparskog kostura na koji se postupno nabacuje punina oblika. [...] Petnaest portreta snimljeno je na felinijevski način: bespoštednim okom i popustljivim srcem. Sve je i nakon duga života ostalo registrirano, arhitektura pojave, način njezina gibanja, svjetlo i sjena koji se bave detaljima, glas i odjek...“

„[...] Uvjeren sam da će ove tople, jednostavne i s ljubavlju ispisane portrete visočkih fratara s velikim zadovoljstvom iščitavati ponajprije svi i bivši i sadašnji đaci Gimnazije, ali i svi aktivni članovi provincije Bosne Srebrene te svi oni koji su s njima dolazili ili i danas dolaze u kakve tješnje prijateljske ili suradničke odnose. Svi će oni, a i ja s njima, fra Stjepanu bez sumnje iskreno zahvaliti na lijepim riječima, uloženom trudu i iskrenoj ljubavi prema našoj i njegovoj Gimnaziji“ – zaključio je prof. Pranjković.

NOVA KNJIGA!

Dan sjećanja na Pavu Anđelića

Izložbom otvorenom u holu konvikta u subotu 29. 8. 2020., na Dan Grada Visokog, obilježen je Dan sjećanja na Pavu Anđelića (29. 2. 1920. – 7. 8. 1985.), bivšeg učenika FKG i jednog od najvažnijih bh. arheologa nakon II. svjetskog rata. Izložbu su priredile kustosice Zemaljskog muzeja u Sarajevu Adisa Lepić, Lejla Bećar i Azra Bavčević Šarenkapa, a sastojala se dokumenta i predmeta iz Anđelićeve ostavštine te re predmeta iz fundusa Zemaljskog muzeja. Izložbu su popratili lokalni mediji, a posjetio ju je znatan broj građana, naknadno i gđa Mila Anđelić, udovica pok. Pave.

Međunarodna olimpijada iz engleskog jezika

U finalu Međunarodne olimpijade iz engleskog jezika, koja je trebala biti održana proljetos, ali je zbog pandemije odgođena za 16. i 17. rujna 2020. godine, 14. mjesto osvojila je naša učenica III. razreda Amila Šišić. Amila je pokazala iznimno znanje među velikim brojem natjecatelja iz cijeloga svijeta.

Dan sjećanja na stradale Židove – učenike Franjevačke klasične gimnazije

U srijedu 30. rujna 2020. u našoj je Gimnaziji po prvi put obilježen „Dan sjećanja na stradale Židove – učenike Franjevačke gimnazije“. Naime, prije točno 79 godina, tj. 30. rujna 1941. odlukom Ministarstva prosvjete tzv. NDH, iz naše Gimnazije ispisani su svi učenici Židovi, a većina njih su zatim, zajedno sa svojim obiteljima, neljudski poniženi, opljačkani i okrutno ubijeni u logorima smrti NDH u Gospiću i Jasenovcu.

Izgovarajući s poštovanjem imena ovih svojih kolega, željeli smo počastiti uspomenu na njihove ži-vote i izraziti sućut njihovoj rodbini, sunarodnjacima i svima koji suosjećaju s njihovom patnjom.

nakon studija kemije u Leipzigu na našoj je Gimnaziji predavao kemiju te povremeno njemački jezik, crtanje i matematiku od 1930. do 1938.

Ovom prigodom našim učenicima i drugim okupljenima obratio se i dr. Eli Tauber, savjetnik u Jevrejskoj općini Sarajevo, a hazan Igor Kožemjakin izrekao je molitvu za mrtve.

Zahvalni smo ustanovama i pojedincima koji su nam pomogli skupiti podatke o našim učenicima, a to su Jevrejska zajednica BiH (g. Jakob Finci, predsjednik), Arhiv Bosne i Hercegovine, Sarajevo (gđa Sandra Biletić, stručna suradnica), Zavičajni

Ovo su imena naših ubijenih učenika Židova:

1. Moric (Elišan) Kabiljo, r. 1923. u Visokom
2. Jakob (Josef) Danon, r. 1921. u Visokom
3. Danijel (David) Maestro, r. 1928. u Visokom
4. Jakob (David) Maestro, r. 1930. u Sarajevu
5. Leon (Izak) Papo, r. 1926. u Brezi
6. Aron (Avram) Danon, r. 1928. u Visokom
7. Aron (Josef) Kabiljo, r. 1928. u Visokom

Od svih naših učenika Židova rat je preživio jedino Aleksandar (Adolf) Goldberger, r. 1923. u Ljubiji kod Prijedora, a nastanjen u Zenici, gdje mu je otac bio angažiran kao ratni kirurg te je stoga njegova obitelj bila pošteđena deportacije. Kasnije je Aleksandar, kao vrstan liječnik, bio prvi ravnatelj novoutemeljene bolnice u Foči.

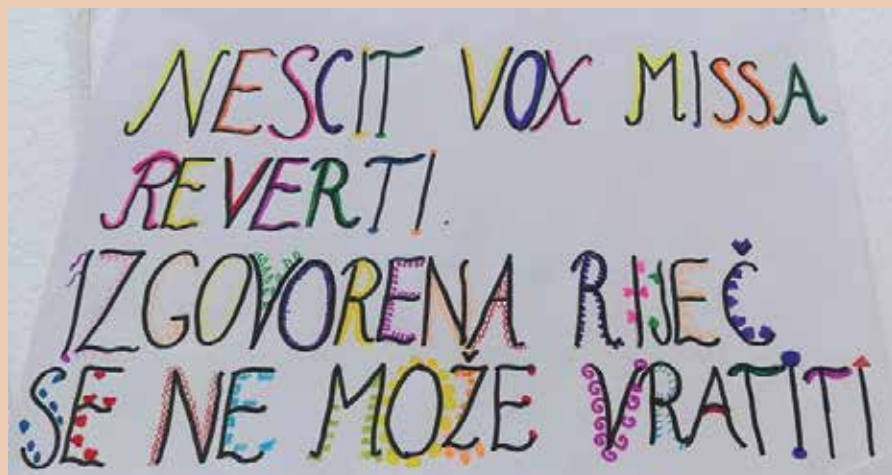
U Jasenovcu je stradao i naš bivši profesor ing. Avram Demajo. Rođen je 1905. u Beogradu, a

muzej Visoko (gđa Mubera Pulo, direktorica), prof. dr. Ivo Goldstein (Zagreb), g. Zdenko Antović (Visoko) te naše profesorice Tatjana Miočević Tasić, Melisa Zerdo i Stjepana Komšić.

Hvala i našim učenicima IV. razreda – Ani, Aniti, Izabel i Karlu – koji su dizajnirali 4 panoa, kao i našim glazbenicima – Anastasiji, Filipu i Damiru – koji su s profesoricom Zerdo izveli dvije točke: „Vehi Sheamda“ i „Kad ja podoh na Bembašu“.

Dekada protiv govora mržnje

U ponedjeljak 26. listopada 2020., u povodu obilježavanja „Dekade protiv govora mržnje“, nekoliko naših učenika zajedno s odgojiteljicom Stjepanom Komšić izrađivali su plakate s prigodnim porukama.

U Adventu za Afriku

Na prvu nedjelju Adventa, 29. studenoga 2020., naši učenici su u dvorištu samostana pripremili župljanima zakusku čajem, kavom i kolačima. Ujedno su prikupljali pomoć za Mali dom u Keniji, gdje djeluje fra Miro Babić, svećenik i franjevac Bosne Srebrene.

Dan ljudskih prava

Dana 10. prosinca 2020. kvartani su, uz podršku prof. sociologije Mersihe Čutura, obilježili Međunarodni dan ljudskih prava. Izradili su i u Konviktu postavili plakate te održali predavanje o povijesti ljudskih prava, u čemu se posebno istakla Lana Šteko, IV. r.

Božićna priredba

U četvrtak 17. prosinca 2020. godine u holu konvikta bez nazočnosti publike održana je i snimljena božićna priredba.

Nastupili su Tamburaški zbor (voditelj g. Tomo Maltar), Klapa „Klapna“ (voditeljica prof. Melisa Zerdo), Vokalno-instrumentalni ansambl FKG (voditelj prof. Nedim Limo), duet Emma Medanović (I. r.) na violini i Faris Kazija (IV. r.) na klaviru, Ajša Elšani (II. r.) na klaviru, a pjesme Nikole Šopa recitirali su Leonarda Nendić, III. r., i maturanti Leila Mutap, Filip Samardžić, Ana Jurić i Nedžmina Muslić.

Ravnatelj fra Ivan Nujić obratio se učenicima i roditeljima, profesorima i odgajateljima te sugrađanima sa prigodnim blagdanskim čestitkama.

Priredba je emitirana na RTV Visoko i preko kanala Youtube, na kojem se može pogledati.

Tragom jednog zavjeta

U utorak 8. prosinca 2020., uz 125. obljetnicu rođenja fra Luje Zloušića, u prizemlju Konvikta, pod naslovom „Tragom jednog zavjeta“, otvorena je izložba predmeta iz njegove ostavštine, koja je prenesena iz Olova, gdje su fra Ivan Nujić i Stjepana Komšić, fra Lujina prapranecakinja, za tu prigodu u olovskoj crkvi postavili izložbu predmeta kojima se fra Lujo za života služio. Fra Lujo je cijelih 47 godina radio u našoj ustanovi kao profesor, odgojitelj i ravnatelj, a vrlo je zaslužan za obnovu Gospina svetišta u Olovu.

Čitanje naglas

U srijedu 16. prosinca 2020. u Gradskoj biblioteci Visoko održano je natjecanje u čitanju naglas za učenike II. razreda srednje škole. Između 16 natjecatelja naše dvije učenice su bile najbolje: Zlata Veronika Bošnjak osvojila je prvo, a Azra Šečerović drugo mjesto.

Međunarodni dan sjećanja na holokaust

Zanimljivim predavanjem koje je održao maturant Dario Brizić, u našoj Gimnaziji je 27. siječnja 2021. godine obilježen Međunarodni dan sjećanja na holokaust.

Predavač je vrlo sustavno i sažeto prikazao nacističku rasnu ideologiju, a zatim metode i opseg nasilja koje su nacisti, uz pomoć svojih saveznika, povodili protiv Židova, Roma i drugih etničkih i ideoloških manjina u Njemačkoj i u okupiranim zemljama, pa tako nažalost i u našoj domovini.

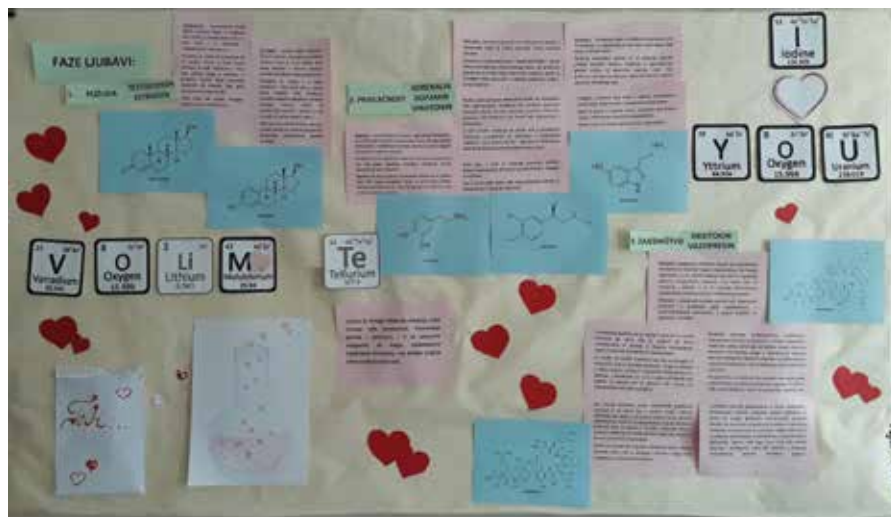
Poučno je i kako uz današnji dan razmišlja papa Franjo, koji je 2016. posjetio logor smrti Auschwitz: „Sjećanje je izraz čovječnosti, to je znak uljudnosti i preduvjet je za bolju budućnost mira i bratstva... Sjećati se također znači biti oprezan jer se takve stvari mogu ponovno dogoditi; one počinju s ideološkim prijedlozima o spasu ljudi, a završavaju uništenjem nekog naroda i čovječanstva.“

Ovaj dan je stoga poziv da budemo krajnje oprezni i svjesni kako je nacistički ples smrti, uništenja i okrutnosti započeo valom nacionalizma.

Dan zaljubljenih

U utorak, 16. veljače 2021., Dan zaljubljenih obilježili smo nesvakidašnje lijepom glazbeno-poetskom večeri, a naša profesorica

kemije Tatjana Miočević Tasić dosjetila se pojasniti nam kakve sve kemijske procese implicira doživljaj zaljubljenosti i ljubavi.

Dan žena

Ponedjeljak 8. ožujka 2021. godine, bio je dinamičan dan u našoj gimnaziji: u povodu međunarodnog Dana žena naši učenici

su prigodnim fotografijama i biografijama ukrasili hol Konvikta te tako izrazili zahvalnost ženama cijeloga svijeta.

Posjeta grčkog ambasadora

U petak 19. veljače 2021. posjetio nas je grčki ambasador Dimitris Papandreou. Dočekaao ga je ravnatelj fra Ivan Nujić, te mu pokazao školu. Tema susreta je bila povezivanje naše Gimnazije sa školama u Grčkoj, otvaranje grčkog kutka u našoj gimnaziji, podršci Grčke učenju grčkog jezika, te druge zanimljive ideje koje za cilj imaju obrazovno i kulturno povezivanje ovih dviju država. Također je razgovarao sa Dajanom Zlović, profesoricom grčkog jezika. Susret je okončan zajedničkim ručkom u kantini konvikta.

Nagrada Konfucijeva instituta

Dana 9. ožujka 2020. godine posjetila nas je direktorica Konfucijevog Instituta Univerziteta u Banjoj Luci Šen Li sa svojim suradnicima te uručila nagradu za likovni rad našoj učenici Matei Krištić, kao i zahvalnicu voditelju likovne sekcije fra Zvonki Miličiću. Naime, nekoliko učenika naše Gimnazije sudjelovalo je na natječaju „Kineska nova godina“ u organizaciji spomenutog instituta. Nakon dodjele nagrada ravnatelj fra Ivan Nujić delegaciji je pokazao školu i samostan.

Ekološke radionice

U okviru Kreativno-ekološke sekcije, pod vodstvom odgojiteljice Stjepane Komšić, naš bivši učenik ing. agr. Robert Kepić održao je 8. ožujka 2021. godine predavanje o razmnožavanju biljaka. Potom smo, za generativno razmnožavanje, posijali sjeme različitih biljaka, čiji će razvoj učenici pratiti i bilježiti promjene. Znanja o vegetativnom razmnožavanju upotpunili smo dobivanjem reznica te dijeljenjem.

U srijedu 10. ožujka mladi su ekolozi s ing. Kepićem proučavali sukulente i njihove karakteristike, a zatim naučili kalemiti kaktuse. Bodlje nisu predstavljale zapreku zainteresiranim učenicima, koji su marljivo i kirurški precizno uklapali dijelove različitih sukulentata te dijelili već stečena znanja o uzgoju kaktusa. Učenici će do nekog novog susreta njegovati svoje kaktuse vjerujući u uspješnost svojih prvih kalemarskih zahvata.

Dan planeta Zemlje, 22. travnja

Naši učenici zabilježili su zanimljive fotografije od Jadranskog mora do Posavine, koje su objavljene na našoj Facebook stranici.

Međunarodni dan engleskog jezika

Naši su učenici 22. travnja 2021. godine prigodnom prezentacijom s prof. Draganom Koprivica obilježili Međunarodni dan engleskog jezika.

Dvadesetoro naših učenika, zajedno s profesoricom engleskoga Draganom Koprivica, marljivo sudjeluju u projektu "One BiH, One book" (Jedna BiH, jedna knjiga), koji je pokrenula Ambasada SAD u BiH. Nakon što su pročitali roman Nic Stone "Dear Martin", zajedno s učenicima srednjih škola iz Bugojna, Jajca i Zenice raspravljali su o problemima socijalne isključivosti i rasizma pod sloganom "Diversity is delicious" ili, što bi rekli Latini: "Varietas delectat".

Dan škole

Na početku priredbe, Sara Alibegić se predstavila izvedbom na klaviru *Mjesečeve sonate* L. van Beethowena. Himnu Franjevačke klasične gimnazije Tugomira Alaupovića recitirao je Domagoj Žabić.

Emma Medanović predstavila je na violini skladbu *Ruska fantazija* br. 2 L. Portnoffa. Nakon glazbeno-recitatorskog dijela, pozdravni govor održala je Maja Mona Bukva. Ajša Elšani odsvirala je na klaviru Chopinovu kompoziciju *Valcer*. Elma Mostić predstavila se recitacijom *Itaka*, grčkog pjesnika K. Kavafija. Zatim je nastupio Mateo Lekić izvedbom na klaviru – G. F. Händel, *Passagli*, te Anastasija Ferraby, violina – V. Monti, *Čardaš*.

Iako ove godine nije bilo kantonalnih i federalnih natjecanja, naši učenici su ipak vrijedno učili i pokazali rezultate na školskim i međunarodnim natjecanjima. Ovom prigodom pročitani su rezultati školskih natjecanja.

Za kraj priredbe sudionici su nas počastili skladbom *La vie en rose* – E. Piaf, i to Damir Petrović – gitara, Anastasija Ferraby – violina, Amila Šišić – vokal. Snimka priredbe dostupna je na našoj web stranici i platformi Youtube.

Rezultati školskih natjecanja

Matematika

1. r. Luka Kalfić
Elma Mostić
2. r. Anđela Milanović
Lamija Hadžimehmedagić
3. r. Anastasija Ferraby
Lamija Hajrić
4. r. Ema Ibrišević
Melika Omanović

Njemački jezik

1. mjesto: Mario Antunović
2. mjesto: Maria Mikić
3. mjesto: Iva Kuhar
4. mjesto: Matea Mićanović

Engleski jezik

1. r. Hatidža Dedić
2. r. Viktor Kalfić
3. r. Maria Mikić
4. r. Andrea Drlječan

Literarni natječaj *Dobrota se ne zaboravlja*

Na Dan škole gimnazije 29. travnja 2021. ravnatelj fra Ivan Nujić proglasio je rezultate literarnog natječaja: „Dobrota se ne zaboravlja“ koji je bio otvoren za sve učenike osnovnih i srednjih škola u BiH.

Srednje škole

Treće mjesto i nagradu od 100 KM osvojile su Amra Zahirović, III. razred Mješovite srednje škole u Banovićima, Emina Mandžukić, II. razred Elektrotehničke škole u Tuzli, i Amna Alić, IV. razred Srednje medicinske škole u Tuzli.

Drugo mjesto i nagradu od 150 KM osvojile su Marta Mijatović, II. razred SŠ fra Slavka Barbarića u Čitluku, i Aida Suljić, III. razred Mješovite srednje škole u Kalesiji.

Prvo mjesto i nagradu od 200 KM osvojio je Mahir Rešidović, III. razred Gimnazije „Edhem Mulabdić“ u Maglaju.

Osnovne škole

Treće mjesto i nagradu od 100 KM osvojili su Miloš Cvijetić, VII. razred, OŠ „Ivo Andrić“, Đulići, Medina Osmanhodžić, IX. razred, OŠ „Hasan Kikić“ Gračanica, i Nikola Čubela, IX. razred, OŠ za djecu s posebnim potrebama.

Drugo mjesto i nagradu od 150 KM osvojile su Anđela Krunić, IX. r., OŠ „Filip Višnjić“, Donja Trnova, i Nives Sivro, IX. razred, KŠC „Petar Barbarić“, Travnik.

Prvo mjesto i nagradu od 200 KM osvojila je Naida Osmani, IX. razred, OŠ „Enver Čolaković“, Breza.

Euroclassica – Međunarodni ispit iz latinskog i grčkog jezika

Ove godine je čak 97 naših učenika sudjelovalo na Međunarodnom ispitu iz latinskog i grčkog jezika koji organizira Euroclassica – Asocijacija udruga klasičnih filologa Europe sa sjedištem u Austriji.

LATINSKI JEZIK: Vestibulum – niža razina:

Brončana medalja (5): Ana Kovačević, Sara Alibegić, Azra Šečerović, Marija Lujić, Anđela Milanović

Srebrna medalja (3): Zlata Veronika Bošnjak, Viktor Kalfić, Domagoj Žabić

LATINSKI JEZIK: Ianua – viša razina:

Brončana medalja (5): Meggy Slijepčević, Sarah Hastor, Maria Ivanić, Tamara Bojanić, Jusuf Emin Burić

Srebrna medalja (13): Ana Jurić, Ema Ibrišević, Filip Samardžić, Natalija Miloš, Laris Ajanović, Adrijana Kikić, Adna Hadžić, Maria Mikić, Amila Šišić, Emin Šukrija, Naida Šukrija, Maria Trupina, Nedžmina Muslić

Zlatna medalja (4): Mirjam Šarac, Lamija Hajrić, Andrea Drljepan, Anastasija Ferraby

GRČKI JEZIK: Vestibulum – niža razina

Brončana medalja (4): Nedžmina Muslić, Adrijana Kikić, Adna Hadžić, Azra Šečerović

Srebrna medalja (5): Sara Alibegić, Lamija Hajrić, Zlata Veronika Bošnjak, Anastasija Ferraby, Emin Šukrija

Zlatna medalja (1): Anđela Milanović

GRČKI JEZIK: Ianua – viša razina

Brončana medalja (3): Nikola Čurić, Sarah Hastor, Izabel Perić

Srebrna medalja (8): Melika Omanović, Damir Petrović, Ana Jurić, Ema Ibrišević, Jozo Marčeta, Dražen Pavešić, Amila Šišić, Maria Trupina

Zlatna medalja (4): Natalija Miloš, Andrea Drljepan, Mirjam Šarac, Maria Mikić

Kraj nastave za maturante

Ponedjeljak 10. svibnja 2021. bio je poseban dan za maturante. Naime, zvuk zvona za kraj sedmog sata označio je kraj nastave za 31 maturanta naše Gimnazije. Ova generacija broji čak trinaestero učenika koji su bili odlični sve četiri godine gimnazijskog obrazovanja, pa će biti oslobođeni polaganja mature, a učenicom generacije proglašena je Melika Omanović iz Visokog.

Izlet za maturante

Ove godine maturanti su s pedagogom fra Stipom Alandžakom te profesorom fra Josipom Mrnjavcem i Nedžadom Imamićem otišli na izlet na planinu Ranče, koja se nalazi u blizini Jajca. Iz Visokog su krenuli u ranim jutarnjim satima, uz pregršt dobrog raspoloženja. Tijekom dana uživali su u šetnji i obilascima prirodnih ljepota, te uz sportske i društvene igre.

Federalno prvenstvo iz matematike

Na Federalnom prvenstvu učenika srednjih škola, koje je 22. i 23. svibnja 2021. istovremeno održano u Bihaću, Mostaru, Sarajevu i Tuzli, naša učenica Anđela Milanović zauzela je 6. mjesto u konkurenciji učenika 2. razreda.

Natjecanje iz ekologije

Na državnom natjecanju iz ekologije *Mladi eko reporteri*, naš učenik II. razreda Mateo Lekić, osvojio je treće mjesto.

Grčki kutak

U ponedjeljak 24. svibnja u prisustvu osoblja Ambasade Grčke u BiH i drugih uvažanih gostiju svečano je otvoren „Grčki kutak“ u našoj Gimnaziji, treći u BiH.

Prisutnima se prvo obratio ravnatelj fra Ivan Nujić ističući važnost izučavanja grčkog jezika i civilizacije, s obzirom da su sve moderne europske kulture izrasle iz srednjovjekovne civilizacije, a srednjovjekovlje opet na antičkom supstratu, kojemu je grčka civilizacija temelj. Izražavajući zahvalnost Ambasadi Grčke u BiH za svu podršku našoj Gimnaziji, ravnatelj je zahvalio i svima drugima koji su doprinijeli uređenju „Grčkoga kutka“ i organizaciji ove priredbe.

Ambasador Grčke u BiH g. Dimitris Papandreou pozdravio je sve prisutne te izrazio svoj ponos i radost: „Danas otvaramo

treći Grčki kutak u Bosni i Hercegovini, a prvi u Federaciji BiH. Tako Visoko danas stvara novu historiju. Mi ćemo vam dati punu podršku u uspješnom i dobrom funkcioniranju Grčkoga kutka i kontinuirano vas snabdijevati edukativnim materijalima i knjigama na grčkom jeziku. Ukoliko nam epidemiološka situacija dopusti, također planiramo od naredne akademske godine u ovome kutku održati više kulturnih događanja. Danas ste nam ovim svojim programom dali dobrih ideja, jer zaista sam pozitivno iznenađen izvedbama Kavafija i Peridisa. Već smo isplanirali jedno edukativno putovanje za profesore grčkog jezika u vašoj gimnaziji. Bio sam već u kontaktu s nekoliko sličnih srednjih škola u Grčkoj koje su zaista zainteresirane za suradnju s vašom gimnazijom. Ako nam epidemiološke okolnosti dopuste,

planiramo i nekoliko vaših učenika uključiti u 15-dnevno ljetovanje u Grčkoj ove godine.“

Ambasada je našoj Gimnaziji već darovala oko 300 knjiga, a danas je g. Papandreou za početak rada „Grčkoga kutka“ darovao jedan laptop i projektor te grčku zastavu. „Grčka je ponosna na vas!“ – istaknuo je na kraju g. Papandreou čestitajući učenicima za lijepu priredbu i kostime. Hvala još jednom Ambasadi Grčke u BiH, g. Edinu Omanoviću za darovane police i g. Mustafi Smajloviću za izradu ploče na ulazu te našim strpljivim profesoricama i divnim učenicima koji su osmislili „Grčki kutak“ i današnju priredbu. Hvala također za tehničku podršku g. Draženu Stankoviću i g. Branislavu Mirkoviću. Hvala također medijskim kućama i novinarima koji su zabilježili ovaj dan za sjećanje.

Tercijani u Rami

Učenici trećih razreda naše Gimnazije boravili su 29. svibnja 2021. godine na jednodnevnom izletu u Rami, tamošnjem jezeru i župama.

U franjevačkom samostanu na Šćitu razgledali su muzej s etnografskom i prirodoslovnom zbirkom i umjetničku galeriju, a u župi Rumboci, uz odmor u prelijepom ambijentu, imali su priliku za susret s mladima, osnovcima i framašima, kojima su promovirali našu Gimnaziju.

Zahvalni za ovaj izlet, nadamo se da će on već najesen uroditi najljepšim plodom – našim novim učenicima iz mjesta na Ramskom jezeru.

GVEG 2021.

Posljednja svibanjska večer ove godine bila je rezervirana za GVEG – Gimnazijsku večer glazbe. Ovaj naš školski muzički festival pokrenula je 1980-ih godina naša tadašnja profesorica glazbe s. Krešimira Skopljaković. Kao nekada, tako i ovaj put, učenici su dali oduška radosti muziciranja, pjevanja i uživanja u suzvučju klavira, violine, gitare i glasova, a nastupili su Sara Alibegić, Tea Azinović, Iva Budeš, Maja Mona Bukva, Valentina Džebić, Ajša Elšani, Aleksandra i Anastasija Ferraby, Mateo Lekić, Matea Mar - tinović, Emma Medanović, Matea Mićanović, Maria Mikić, Damir Petrović, Fran Primorac i Amila Šišić uz podršku naših profesora Amile Sarać, Melise Zerdo i Nedima Lime.

Snimanje tona i slike osigurali su Magazinplus & Mara.

Kraj nastavne godine i proslava mature

U srijedu 16. lipnja školsko zvono označilo je dugo očekivani kraj nastavne godine za učenike I. – III. razreda, a sutradan su pročitane ocjene i podijeljene nagrade. Pokazalo se da je od 110 učenika njih 54 ostvarilo odličan uspjeh i primjerno vladanje. Dokaz je to da smo ove godine, usprkos pandemijskim ograničenjima i drugim nedaćama, savjesno koristili svoje vrijeme i sposobnosti te se marljivo učeći na najbolji način pripremali za život.

Svi naši ovogodišnji maturatni – njih 31 – uspješno su položili sve maturalne ispitite, a čak četrnaestoro njih maturirali su odličnim uspjehom. Na maturalnoj proslavi, u petak 18. lipnja, uz njihove roditelje, rodbinu, prijatelje i druge čestitare, okupili su se i stariji kolege i kolegice, koji su maturirali prije 10, 20, 30 ili 40 godina. Tako se ova svečanost promocije znanja i ulaska u život pretvorila u proslavu međugeneracijskog zajedništva starijih i mlađih kolega, koji zajedno čine veliku obitelj učenika FKG.

Novo rukovodstvo Mreže savjeta/vijeća učenika BiH

Dana 25. lipnja 2021. godine odabrano je novo rukovodstvo Mreže savjeta/vijeća učenika BiH. Ove godine za predsjednicu iza-

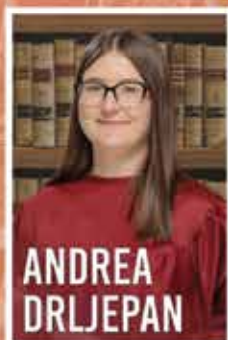
brana je naša Matea Martinović. Matea je također predsjednica našega školskog vijeća učenika, a do sada je vodila brojne treninge,

sudjelovala u mnogim projektima te doprinosila uspješnom promoviranju naše škole. Želimo joj puno uspjeha i sreće u radu!

Franjevačka klasična

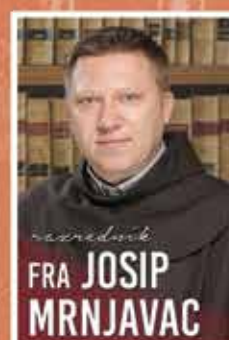
Classicum gymnasium

ANDREA
DRLJEPAN

ANITA
PUŠELJ

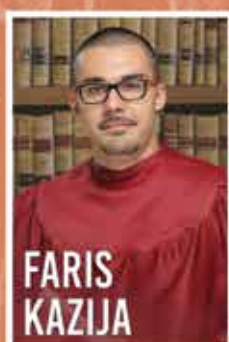
predsjednik
FRA JOSIP
MRNJAVAC

predsjednik
FRA IVAN
NUJIĆ

MATEA
FRANJIĆ

FARIS
KAZIJA

MELIKA
OMANOVIĆ

maturo
2020./21.

IV.a

IVONA
JAKOVLJEVIĆ

JOZO
MARČETA

LEILA
MUTAP

VALENTINO
VIDAKOVIĆ

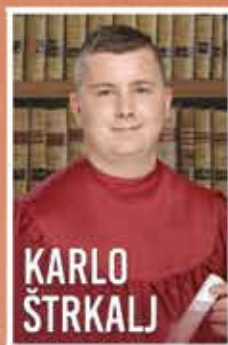
ANA
JURIĆ

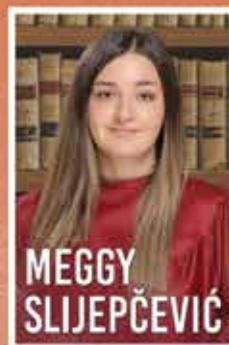
ANA
JUKIĆ

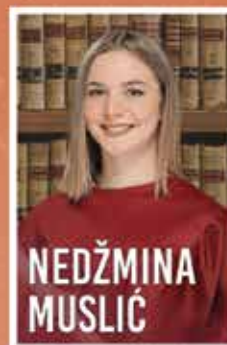
NATALIJA
MILOŠ

KARLO
ŠTRKALJ

MEGGY
SLIJEPCJEVIĆ

NEDŽMINA
MUSLIĆ

na gimnazija Visoko

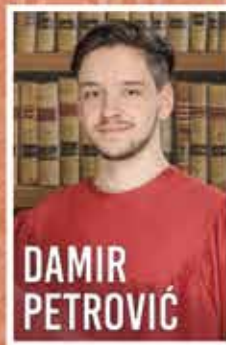
franciscanum Visoko

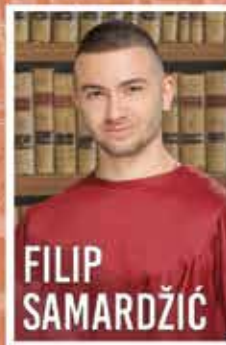
POVIĆ
Dizajn i štampa

GORAN
MARKOVIĆ

DAMIR
PETROVIĆ

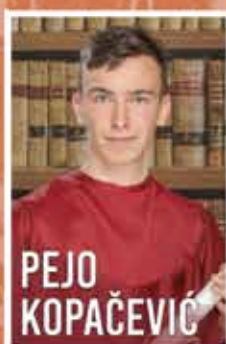

FILIP
SAMARDŽIĆ

ranti
/2021.

IV.b

~~~~~

PEJO
KOPAČEVIĆ

DIJANA
ČEČURA

MIRJAM
MUFTIĆ

MARIJA
IVANIĆ

MELISA
KOZLIĆ

DRAŽEN
PAVEŠIĆ

AZRA
ČEHAJIĆ

SARAH
HASTOR

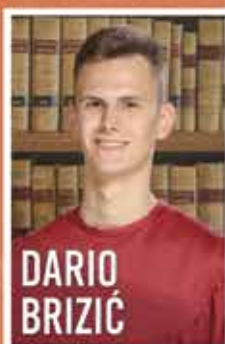
EMA
IBRIŠEVIĆ

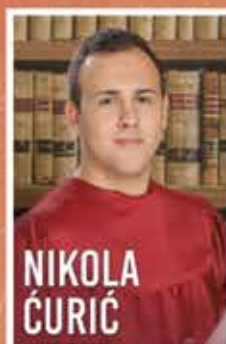
KARLA
VIDOVIĆ

LANA
ŠTEKO

DARIO
BRIZIĆ

NIKOLA
ĆURIĆ

IZABEL
PERIĆ

Seneka Mlađi, „Apocolocyntosis“

„Apocolocyntosis“ ili, na našem jeziku, „Pretvorba božanskog Klaudija u tikvu“ jest menipska satura koju je napisao Seneka Mlađi. Iako u nazivu djela stoji pretvorba, u samom djelu toga nema pa se taj dio smatra izgubljenim. Fokus je na autorovu ismijavanju tada umrlog cara Klaudija – na što je autor motiviran osobnim razlozima, jer ga je Klaudije prognao na Korziku – a tu je i pouka mladom caru Neronu o savršenom vladaru, odnosno što jedan princeps ne smije biti. Satura je bila namijenjena za javno čitanje Neronu i njegovoj pratnji.

Satura počinje opisom sramotne smrti cara Klaudija i njegova odlaska na nebo, gdje olimpski bogovi raspravljaju o njegovoj apoteozu. Bogovi su međusobno podijeljeni, a na kraju odlučuju odbiti Klaudijev zahtjev te ga Merkur odvođi u Had. Na putu vidi pogrebnu povorku ljudi koji se vesele njegovoj smrti. U podzemlju Klaudija dočekaju svi ljudi koje je ubio i osuđuju ga da zauvijek mora tresti kockice u kutiji bez dna, a kada ispadnu, mora ih pronaći i ponovno tresti. Na kraju Menandar preuzme Klaudija i postavi ga za sudskog pristava Podzemlja.

Djelo je menipska satira, tj. mješavina proze i stiha te latinskog i grčkog jezika. Politički prizvuk ovog djela i ismijavanje ljudskih osobina karakteristično je za ovu književnu vrstu. Smatra se da je Seneka time htio izraziti političku lojalnost mladom caru i s njim ostati u dobrim odnosima. Ovakav književni postupak uklapa se „trend“ nastao u I. stoljeću: javnim sramoćenjem mrtvoga cara veliča se živi. Klaudije je predstavljen kao loš i zao imperator, a Neron kao savršeni vladar novoga, zlatnog doba.

Seneka i Klaudije se slažu da je zakon promjenjiv i nesavršen, a razilaze se u pogledu princepsa: Seneka smatra da je svaki princeps nesavršen i može pogriješiti, dok Klaudije koristi svoju političku moć za izvršavanje osobne pravde. Iako sadrži tek 3000 riječi, „Apocolocyntosis“ je znatno utjecala na rimsku književnost, politiku i javno mnijenje, kao i na mladog cara Nerona. Za književnost je važna zbog svoje specifične žanrovske pripadnosti, ali i zbog laičkih i filozofskih motiva. Na prvi pogled se čini kao šaljiva satura, ali u njoj se krije poruka kojom Seneka upućuje Nerona na put pravedne i dobre vladavine.

Andrea Drljepan, IV.a

Katolički zapovjedni blagdani

Katolička liturgijska godina je godišnji ciklus razdoblja i blagdana kojim se određuje u koje doba i kako treba održavati koji liturgijski obred. Došašće, Korizma, Tijelovo, Velika Gospa, Svi Sveti i sve nedjelje u godini spadaju u zapovjedne blagdane u Katoličkoj crkvi. Došašće ili Advent je vrijeme pripreve za blagdan Božića, kojim se slavi rođenje Isusa Krista. U Korizmi ili Četrdesetnici kršćani se pokornički pripremaju za blagdan Uskrsa – najveći kršćanski blagdan, dan uskrsnuća Isusa Krista. Tijelovo je blagdan obnove vjere u Isusa Krista, koji se kao Sin Božji dao ljudima za hranu. Velika Gospa je blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije u nebo, a na blagdan Svih svetih Crkva slavi sve one koji su, bez obzira jesu li proglašeni svetima, svojim životom ostvarili ideal kršćanskog života.

Matea Franjić, IV.a

Antun Branko Šimić, „Preobraženja“

Antun Branko Šimić (Drinovci, 1898. – Zagreb, 1925.), pjesnik, kritičar i izdavač književnih listova, jedno je od najvažnijih imena novije hrvatske književnosti. Velikan duha i princ poezije, oko čijih su poetičkih i etičkih vertikala dizani zidovi šutnje i neznanja, Šimić je pjesnik izrazite težnje da zgusnutim stihom intenzivira doživljaj svijeta. Takav je bio i kao esejist i kritičar: odan strogosti i redu, čuvao se razlivenosti i praznine. Zbirkom „Preobraženja“ (1920.), jedinom koju je objelodanio, dostiže hrvatski i europski ekspresionistički pjesnički vrh. Nemiri i rascvjetavanja, mijene i umiranja, sukobi i slutnje kristalno su sjedinjeni. Dvije su osnovne teme, dva sadržajna pokretača njegove lirike: Eros i Thanatos, smisao i besmisao, život i ništavilo, svjetlo i mrak, a tema ljubavi prolazi složena preobraženja od slutnje do strasti.

Ivona Jakovljević, IV. a

Susret svetog Franje i sultana Malika al-Kamila

Osam je stoljeća prošlo od susreta svetog Franje Asiškog sa sultanom Malikom al-Kamilom u Damietti, na rubu delte Nila, u tijeku Petog križarskog rata. Franjo je s bratom Iluminatom krenuo u neprijateljski tabor, a kada su ih zaustavili neprijateljski vojnici, zatražio je da ih odvedu k sultanu. Budući da su bili nenaoružani i siromašno odjeveni, sultan Malik al-Kamil primio ih je vrlo uljudno, a Franjo je izjavio da ga ne šalje nijedan kralj ili legat nego Bog. Sultan je bio oduševljen pojavom Franje Asiškoga, a kada mu je na odlasku ponudio bogate darove, Franjo nije ništa prihvatio jer je izabrao siromaštvo.

Ovaj susret nadahnjivao je i mnoge poznate kroz povijest sve do danas. Tako je papa Ivan Pavao II. 1986. godine inicirao molitveni susret svjetskih

religija za mir, i to upravo u Asizu. Također, u deklaraciji „Nostra aetate“ Drugog vatikanskog sabora, u kojoj se govori o odnosu Crkve prema nekršćanskim religijama, neizravan naglasak upravo je na susretu u Damietti. Isto tako, 2019. godine papa Franjo i imam Ahmad al-Tayyib susreli su se u Abu Dhabiju i potpisali „Deklaraciju o ljudskom bratstvu za mir u svijetu i zajednički suživot“.

Unatoč svemu, zidovi nerazumijevanja još uvijek se grade i sprječavaju upravo ovakve susrete. Danas je teško pronaći Franjino povjerenje u susretu s različitima, kao i ogromnu sultanovu velikodušnost. Zato je pred nama, mladima, izazov da gradimo mostove ljubavi prema drugima i drugačijima.

Ana Jurić, IV.a

Antarktika

Remdesivir je novosintetizirana tvar iz klase alfa aminokiselinskih estera s određenim antivirusnim svojstvima. Ova tvar je analog adenzin trifosfata (ATP) te pokazuje određena antivirusna djelovanja protiv RNA virusa. Danas se koristi u borbi protiv pozitivnog RNA virusa teškog aspiratornog sindroma koronavirusa 2 (SARS-CoV-2).

Budući da se radi o novosintetiziranoj tvari, danas se provodi 27 kliničkih istraživanja na ovom lijeku kako bi se saznalo što više o njegovim pozitivnim i negativnim djelovanjima. Broj znanstvenih radova o ovom spoju je jako malen, tako da je teško sa sigurnošću govoriti o mogućim ljekovitim i štetnim svojstvima lijeka. Remdesivir se danas prodaje u obliku rastvora za infuziju pod nazivom Veklury.

Dario Brizić, IV.b

Penicilin

Značajna prekretnica u medicini dogodila se 1928. godine, kada je Alexander Fleming otkrio antimikrobno svojstvo do tada nepoznate tvari penicilina. Beta-laktamski antibiotici najraširenija su skupina antibiotika, a među njih spada i penicilin.

Penicilini se na prirodan način dobivaju iz filtrata kulture plijesni *Penicillium notatum*, a moguća je i proizvodnja polusintetskih penicilina, i to zahvaljujući otkriću 6-aminopenicilanske kiseline. Penicilini se nalaze u širokoj kliničkoj primjeni, ali zbog pojave sve više rezistentnih mikroorganizama njihov značaj polagano opada.

Godine 1945. Alexander Fleming, Howard Florey i Ernst Chain dobili su Nobelovu nagradu iz oblasti fiziologije i medicine za otkriće penicilina.

Dijana Čečura, IV.b

Albert Camus, „Mit o Sizifu“

Esej „Mit o Sizifu“ francuskoga književnika Alberta Camusa povezuje sudbinu grčkoga mitološkog junaka Sizifa, osuđenoga na vječito guranje kamene kugle koja se uvijek vraća, sa sudbinom svakodnevnog čovjeka. U ovom djelu Camus sustavno obrađuje temu čovjekova postojanja pomoću različitih filozofskih koncepcija, ali i pojmove apsurdna i paradoksa, koji se javljaju kao neminovan ishod čovjekova sudjelovanja u svijetu. Temeljito se obrađuju također egzistencijalizam i filozofija egzistencijalizma te problem i filozofija samoubojstva, a glavno pitanje o kojem Camus raspravlja jest prihvaćanje života unatoč spoznaji njegova besmisla: spoznaja apsurdnosti života pojedinca bi u konačnici trebala voditi aktivizmu i zalaganju, a ne pasivnosti. Osobita se pažnja posvećuje načinu na koji čovjek može nadvladati besmisao, stalno se boreći protiv njega.

Azra Čehajić, IV.b

The cult of football in the UK and USA

Kao „najvažnija sporedna stvar na svijetu“, nogomet je vrlo popularan i uređen sport, s bogatom tradicijom i čvrstom strukturom od lokalne do svjetske razine. U igri sudjeluju dvije momčadi s po 11 igrača koji nogom ili glavom nastoje ubaciti loptu u protivnički gol, a istodobno sačuvati vlastiti. Igra se od davnina, a u nekim zapisima iz 3. stoljeća pr. Kr. opisuje se zabava u kojoj se lopta šutira. Važnost nogometa kao sporta u Ujedinjenom Kraljevstvu i Sjedinjenim Američkim Državama uvelike utječe na njegov status u ostatku svijeta. Nogomet ima važnu zdravstvenu, socijalnu i gospodarsku ulogu u gotovo svim zemljama svijeta, a neke utakmice, poput finala svjetskog prvenstva, izravno prati više od pola svjetskog stanovništva.

Nikola Čurić, IV.b

Metode u forenzičkoj genetici

Forenzička genetika je kompleksna i vrlo mlada disciplina koja svoju primjenu ima na području kriminalistike, sudske medicine, psihijatrije, odontologije, genetike i medicine, a primjenjuje se pri identifikaciji žrtava rata. Znanstvenici iz ove oblasti proučavaju građu stanica, kromosoma i DNK, stoga je forenzička genetika usko povezana i s biologijom. Analiza DNK u polimeraznoj lančanoj reakciji (PCR) najvažniji je segment u forenzičkoj genetici. PCR metoda se danas koristi i za testiranje na prisutnost koronavirusa (SARS-CoV-2). Za određivanje postojanja vrlo male količine DNK koriste se metode spektrofotometrijskog određivanja DNK i hibridizacijska metoda. Pri analizi DNK moguće je naići na mnoge izazove koji uključuju mikrovarijante i kontaminacije, tj. transfer strane DNK na ispitivani uzorak. Metode u forenzičkoj genetici danas imaju primjenu na mnogim područjima života.

Sarah Hastor, IV.b

Životno osiguranje

Životno osiguranje najbolja je vrsta osiguranja. Njime se osigurava finansijska stabilnost u slučaju nepredvidivih životnih okolnosti te se ujedno i štedi. Životno osiguranje osigurava osobe od 14 do 65 godina života, a traje od 2 do 40 godina. Postoji više vrsta životnih osiguranja koje osiguravaju finansijsku sigurnost uslijed smrti, bolesti ili nezgode koja se nalazi na listi osiguranja. Glavne pogodnosti ovoga osiguranja jesu mogućnost kombiniranja s drugim osiguranjima, veći izbor, mogućnost odabira vremenskog razmaka između uplate dviju premija, mogućnost izmjene prvobitnog ugovora te mogućnost izmjene premije i osigurane sume.

Ovo osiguranje ima i svoje negativne strane: osiguravatelj nije dužan uplatiti novac osiguraniku u slučaju smrti ili nezgode u ratu, nuklearne katastrofe, stradanja u minskom polju, samoubojstva ili smrti prilikom počinjenja krivičnog djela.

Ema Ibrišević, IV.b

Zemljopisne odlike Kraljevine Norveške

Iako je geografski znatno izolirana, Norveška je s Europom uvelike povezana preko industrije, a kao izrazita turistička zemlja nije čudno što privlači sve veći broj turista i useljenika. Otkrićem velikih nalazišta nafte i zemnog plina 1970-ih godina, Norveška je postala jednom od najrazvijenijih zemalja svijeta. Norveška je također zemlja slavne i burne prošlosti. Njezinu su kulturu i tradiciju oblikovali Vikinzi, a zatim dolazak kršćanstva, nakon čega je

uslijedio procvat. O načinu života njezinih stanovnika govori podatak da su Ujedinjeni narodi 2001. godine Norvešku proglasili prvom u svijetu po kvaliteti života. Osim što je zbog društvenog bogatstva i prirodnih ljepota ugodna za život, Norveška je domovina velikih književnika, poput Ibsena, a u glavnom gradu Oslu svake se godine dodjeljuje Nobelova nagrada za mir.

Marija Ivanić, IV.b

Klatno kao harmonijski oscilator

Harmonijski oscilator je odigrao ogromnu ulogu u razvoju fizike te je jedan od najvažnijih titrajnih sustava u prirodi i tehnici. Gibanje čestice ili tijela čija se udaljenost od ravnotežnog položaja tijekom vremena mijenja po sinusnom zakonu zove se harmonijsko osciliranje.

Galileo Galilei je otkrio princip klatna, promatrajući lampu katedrale u Pisi 1581. godine. Zaključio je da, iako je amplituda svakog sljedećeg zamaha manja od amplitude prethodnog, svakom potpunom zamahu treba isto toliko vremena u odnosu na puls. Klatna su titrajni sustavi koje često susrećemo u svakidašnjem životu, te predstavljaju mehanički sustav koji se periodično giba u Zemljinom gravitacijskom polju. Otkriće viska izravno je dovelo do rođenja prve serije satova koji su utjecali na daljnji tehnološki razvoj. Primjeri harmonijskog oscilatora su matematičko, fizičko i torziono klatno. Samo za male kutove odklona klatno titra harmonijski.

Pejo Kopačević, IV.b

Obitelj kao agens socijalizacije

Obitelj je „mini škola“ i prva odgojno-obrazovna ustanova s kojom se djeca susreću na svom životnom putu. Socijalizacijom nazivamo proces u kojem djeca usvajaju društveno prihvatljiva ili neprihvatljiva ponašanja. Obitelj, škola, vršnjaci, sredstva masovne komunikacije, javno mnijenje i religija vrlo su važni za procese socijalizacije. Svi ti agensi socijalizacije konstantno utječu na oblikovanje društvenog ponašanja pojedinca, pri čemu je važno istaknuti transmisijску ulogu obitelji. Ta uloga ogleda se prvo u povezivanju primarnog obiteljskog svijeta sa svijetom izvan obitelji, a zatim i u povezivanju vanjskog svijeta s obiteljskim, te se na taj način unose društveno pozitivne vrijednosti.

Obitelj je prva „pedagoška arena“, stoga se odgoj i formiranje mladih smatra osnovnom socijalnom funkcijom. Razvijanje društvenih vrijednosti postiže se u okruženju ljubavi i sigurnosti, što je temeljni princip socijalizacije u svim društvima.

Melisa Kozlić, IV.b

Pop kultura

Pop kultura je naziv za svakodnevnu medijsku kulturu koju konzumira društvo, dostupna je svima i predstavlja prakse i uvjerenja koja su opće prihvaćeni i imaju sljedbenike. U svom maturalnom radu se osvrćem na povijest popularne kulture i njeno djelovanje na društvo. Pop kultura je veoma komercijalizirana i njen sadržaj je određen potrebama, interakcijama, popularnim medijima, stripovima, serijama, filmovima, književnošću i sl. Također, pop kultura je inherentna kapitalističkom društvu i bazira se na trošenju novca i vremena. Naravno, to ne znači da je pop kultura prvenstveno štetna: ona veoma slojevita i može biti vrlo korisna ako se koristi na pravi način. Na kraju krajeva, sva odgovornost je na osobi koja konzumira pop kulturu i ako ona zna kako pravilno postupati prema takvim stvarima, male su šanse da će doživjeti neko negativno iskustvo.

Mirjam Muftić, IV. b

Oceanija

Oceanija je u regionalno-geografskoj literaturi izdvojena kao jedinstven otočni svijet Pacifika. Čini je više od 10 tisuća otoka, rasutih od 29° SGŠ do 53° JGŠ i od 130° IGD do 105° ZGD, ukupne površine oko 1.255.000km², što je u usporedbi s površinom Tihog oceana vrlo malo. Otoci se dijele na tri velike skupine: Melaneziju, Mikroneziju i Polineziju, a njihov reljef i njegova evolucija u velikoj mjeri ovise o geološkoj građi, geotektonskoj strukturi i klimi.

Klima Oceanije je oceanska, s relativno uravnoteženim toplotnim i padalinskim režimom, a najveći dio ima tropsku prirodu. Prvi stanovnici Oceanije su Polinežani. Njih su doseljenici iz Europe, Amerike, Kine i Japana potisnuli s nekih otoka, neki su otoci ostali samostalne države, a ostali su pripojeni većim državama.

Izabel Perić, IV. a

Inzulin

Inzulin je peptidni hormon koji luče Langenhansovi otočići u gušterači. Glavna mu je funkcija reguliranje šećera u krvi i spremanje viška energije, no neki ga smatraju glavnim hormonom u ljudskom tijelu, jer o djelovanju i međudjelovanju inzulina direktno ovisi mnoštvo drugih reakcija i stanja. Izgrađen je od 51 aminokiseline, raspoređenih u 2 lanca, povezana disulfidnim mostovima.

Doktor Banting i njegov asistent Best dobili su za otkriće inzulina Nobelovu nagradu 1923. Otkriće

inzulina je do sada spasilo neizbrojivo mnoštvo ljudi od bolesti koja je do tada bila kao dijagnoza raka u terminalnoj fazi.

Trenutno su razvijene analogne vrste inzulina koje se koriste za tretman dijabetesa. Razmatraju se i opcije o pravljenju tzv. „pametnih“ inzulina, koji reagiraju na prisutnost glukoze u krvotoku i automatski reguliraju količinu šećera u krvi.

Damir Petrović, IV.b

Matične stanice

Matičnim stanicama nazivamo nediferencirane stanice koje imaju sposobnost diferencirati se u specijalizirane stanice s novom funkcijom. One se mogu razviti u sve tipove stanica u tijelu. Nakon što se matična stanica podijeli, novonastale stanice imaju potencijal ostati matične ili se pretvoriti u novi tip diferencirane stanice.

Zbog sposobnosti neograničene diobe, matične stanice mogu nadomjestiti druge stanice i regenerirati oštećeno tkivo te poticati ili kontrolirati funkciju drugih stanica. Upravo zato one imaju ulogu u obnavljanju i popravljanju oštećenih stanica i tkiva.

Postoji nekoliko vrsta matičnih stanica, a najvažnije su embrionalne matične stanice (ESC), adultne matične stanice (ASC), mezenhimalne matične stanice, inducirane pluripotentne matične stanice (iPSC) i progenitorne stanice. Međusobno se razlikuju po mogućnosti diferenciranja ili mjestu gdje ih nalazimo.

Filip Samardžić, IV.b

Građa i uloga krvi

Krv je vezivno, polutekuće tkivo koje čine krvna plazma i krvne stanice. Ovisno o tome kojim žilama teče, razlikujemo arterijsku, vensku i kapilarnu krv. Najvažnije sastavnice krvne plazme su bjelancevine: albumini (regulatori osmotskog tlaka), globulini (važni za imunološki sustav) i fibrinogen (sudjeluje u zgrušavanju krvi), a krvne stanice su eritrociti (crvene stanice), leukociti (bijele stanice) i trombociti (krvne pločice). Udio krvnih stanica (hematokrit) određuje se taloženjem ili centrifugiranjem. Eritrociti su jedine stanice koje nemaju jezgru, a najvažniji im je sastojak hemoglobin, koji im daje crvenu boju te za sebe veže i dalje prenosi kisik i CO₂. Leukociti brane organizam od bolesti, dok trombociti sudjeluju u zgrušavanju krvi. Pri transfuziji krvi treba paziti na kompatibilnost krvnih grupa (A, B, AB i 0) i Rh-faktor (+/-). Krvne stanice imaju relativno kratak životni vijek, pa se stalno obnavljaju. Stvaranje krvnih stanica (hematopoeza) događa se u koštanoj srži, timusu, slezeni i limfnim čvorovima.

Lana Šteko, IV.b

Zemljopisne odlike Italije

Italija je država južne Europe, smještena na Apeninskom poluotoku te ima povoljan geografski položaj. Graniči s Austrijom i Švicarskom na sjeveru, Slovenijom i Jadranskim morem na istoku, Sredozemnim, Jonskim i Ligurskim morem na jugu te s Francuskom na sjeverozapadu. Ima raznovrsnu klimu i velik hidroenergetski potencijal, ali malen broj životinjskih vrsta u odnosu na ostale zemlje Europe te dobro razvijeno gospodarstvo. Uz mnogo velikih i važnih gradova, glavni i najveći je Rim. Svojim uređenjem i drugim odlikama Italija potvrđuje srednjovjekovnu izreku: „Svi putevi vode u Rim“. Po razvoju gospodarstva, napose industrije i turizma, očuvanju kulturno-povijesne baštine i obrazovanju Italija u svijetu zauzima vrlo važno mjesto.

Karla Vidović, IV.b

Moje nikad

Gledam te sada s drugog kraja drumu,
Bacam svoj pogled na tvoj mali prozor:
jest da mi smeta na uglu mali bor
pa se vinem u zrak do maksimuma.

A da me ne voliš, u javi dobro znam,
ali postoji nada da ipak teško griješim,
iako znam da samu sebe tješim:
ljubav ti priznajem i nije me sram.

Kažu ljudi da nada zadnja umire.
Ja više nemam što za izgubiti,
Ne mogu utihnuti svoje nemire

I što mi to drugo može preostati
Nego da zauvijek venem u patnji?
Teško je, ali to nikad nećeš znati.

Ana Kovačević, II.b

Moć riječi

Krilate riječi – rajske ptice –
dolijeću iz dalekih krajeva
i svaka od njih skriva svoj čar.
Nečujno slete na granu
i eto ti čarolije:
nekoliko njih,
a opet dovoljno
da nastane pjesma.

Valentina Džebić, III.a

Zora

U zoru novog dana
ne budi se iz sna
stvarnost je nestvarna
umu potpuno varljiva

U zoru novog dana
ne vjeruj svojim snovima
u njima magle ima
doticaj čvrstog zida

Ne gradi i ne stvaraj
u zoru novog dana
sunce će brzo pokazati
njene prevrtljive strane
sa zorom novog dana

Zoru dočekati neću.

Aleksandra Ferraby, III.a

Sjećanje

Bila si tu,
 bila si moja stijena, moj oslonac,
 bila si mi sve,
 a više te nema.

Tvoja najdraža boja je bila crvena,
 ali ne obična crvena, nego crvena,
 crvena boje krvi.
 Zato sada svaku večer puštam svoju krv,
 gledam je dok se moje ruke pretvaraju u tvoju boju.
 Promatram je i želim,
 želim da si tu,
 a više te nema.

Uvijek si više voljela noć,
 jer noću je sve mirno.
 Zato sada svaku noć provodim bez sna,
 gledajući u mjesec i pričajući s tobom.
 Ujutro, dok se gledam u ogledalo,
 gledam u umorne oči i želim,
 želim da si tu,
 a više te nema.

Voljela si slušati glazbu,
 najviše zatvorenih očiju.
 Bila si prekrasna tako, zamišljena,
 zanesena, dok bismo se u sredini sobe
 njihali u ritmu valcera.
 Sada stalno slušam naš valcer,
 zamišljam kako plešemo, želim da si tu,
 a više te nema.

Zauvijek ću pamtiti taj dan,
 dan kada su plakali svi,
 i ljudi i nebo, dok su polako
 tvoje beživotno tijelo spuštali u zemlju.
 Tada sam prvi put želio da si tu,
 da si tu sa mnom, a ne u hladnoj zemlji,
 ali, više te nema...

Ivan Topalović, II.a

Zaključan u snovima

Ti si moja slaba točka. A da netko u nju udari, ne može ništa jer je spoj u njoj jači od vanjskog utjecaja. Sjaj u tvojim očima dovoljan je da smiri moje nemirno more. Oluje na tom moru nestanu kada spustiš tamnu kosu na moje rame.

Svijet ne postoji izvan tvoga postojanja. I kako da nađem riječi dostojne tvog opisa da vjerodostojno opišu uzvišenost tvoga bića u mojim očima?

Dok mrak pada, sjene se igraju kao da preslikavaju stanje moje duše. Nemirne zrake mjeseca padaju po mojim stvarima oživljavajući njihove boje. Tako se osjećam kad me slučajno dotakneš u prolazu. Tada sjena moje duše dobije boje svemira, a ti postaneš uzrok moga nemira. Nemir moje duše, poput nemira tvojih očiju postane živahan kao tvoj karakter kada se smiješ šalama, dok ti osmijeh ispunjava sobu i vibracije tvoga glasa kontoliraju drhtanje moje ruke, od straha da te ne izgubim i da pustim da tvoj miris postane glavna nota mojih osjetila.

Koraci ti odzvanjaju po mramoru i daju život usamljenom muzeju sjećanja dok se skrivam iza Afroditina kipa i molim da me primjetiš u simbolu koji predstavlja. I taj hladan mramor se ugrije jačinom tvojih stopa. Podsjećaš me na miris kiše koji ispunjava od svijeta zatvorene odaje. Sada sve u njima miriše kao u tvojoj blizini.

Poput kiše otapaš zidine oko moje duše i ne dozvoljavaš drugim mislima da preuzmu. Postaješ moje sigurno mjesto i dokle god znam da sanjaš o meni u pustim noćima sve drugo ostaje kao u magli, nekom davnom zaboravljenom svijetu boli i samoće koja uništava ono što nas čini ljudima. Osluškujem ti srce koje negdje daleko kuca i molim se da kuca samo za mene. Sanjam tvoje ruke oko moga vrata i miris trešnje koja za te cvjeta.

Ti si moja slaba točka, ono što najviše godi i što najviše boli. Svaka tvoja riječ upućena meni dođe u beskrajna prostranstva neba iznad nas, ispod kojeg postojimo – koliko skupa, toliko i odvojeno. Svaka molitva upućena nebu završava isto: da ostaneš, po bilo koju cijenu, bilo koji gubitak, da ostaneš pored mene. I ovi tamni oblaci, koji su sakrili sunce, ne mogu nam ništa kada se nadam tvome licu kao sušna godina kiši. Udahnjuješ život u moje biće i pomičeš svaki nerv svojom pojavom.

Da ti ime ne zaboravim, dajem ga zvjezdama koje ga čuvaju daleko od grešnih duša, među kojima je i moja. Samo neka tebe nitko ne dira, naše sjećanje i naše suze. A ti sada spavaj, zaključan u dalekim snovima mašte, dok te prizivam u svoju stvarnost da je obojiš bojom svojih očiju.

Maria Trupina, III.b

Svatko ima svoj grad

Pupoljci mirisnoga cvijeća ponosno mi šapuću: „Pronašla si sebe.” Uz mora nemira i strašnih oluja. Kao rijeka, tekla sam susrećući se s raznim gradovima, poljima i ljudima. Svaki trenutak ostavio je iz svakoga grada nekoliko neizbrisivih tragova. Upoznala sam nove boje, mirise i okuse. Čula sam razne zvuke i pjesme, od kojih su neke bile tužne, ali sa snažnom porukom. One lijepe uobličile su se u uspomene kojih se rado sjećam jer mi daju snagu da sigurnim koracima putujem cestom života. Kada me probudi tmurno jutro, draga mi uspomena nježno šapne: „Koračaj sigurno, u nadi!”

Nikada ne znaš koliko lijepih stvari život sadrži, samo ih treba pronaći. I dok sam poput rijeke vi-

djela mnoga mjesta, moram priznati da mi je grad umjetnosti odvratio najviše pozornosti. Vidjela sam vesele i razigrane ljude koji se izražavaju uz pomoć kista, platna i malo boje. S druge strane grada vidjela sam zamišljena lica ljudi kako gledaju u suton i kao da traže prave riječi koje bi pretvorili u stihove. U jednom malom kutku grada vidjela sam djevojčicu kako svojim glasom doziva ptice pjevajući najljepšu baladu. Shvatila sam: ovo je moj grad – grad umjetnosti. Oduvijek sam živjela u njemu, ali tek sada shvaćam tko sam i koja je moja uloga u svijetu. Mada i dalje ne znam volim li više pjevati ili pisati, osjećam kako sam pronašla sebe.

Valentina Džebić, III.a

Kriva Drina

Ljeto je. Sunce zalazi mirno.
Ti i ja. Sve je tako divno.
Tvoja smeđa kosa, prelijepe usne.
Uočih koban detalj: oči su ti tužne.

A riječi... Nema riječi.
Padoh u rijeku iako sam je trebao preći
Ništa mi nisi trebala reći
Svaki trenutak se čini prokleta vječnim
U sebi ječim, dušu mi gnječi
Okrutna tišina.
Ali poslije svega ipak mirna
I tako divna
kriva Drina.

Emin Šukrija, III.b

Posna juha

Tek dva okrajka pogače na stolu.
Pod čađavim krovom paluca svijeća.
U tanjuru svagdanja, posna leća –
nenajavljeni muk, skala u molu.

Posrebren oblak – kotao vrije:
vrijeme il' stelja neprekinuta bdjenja,
a žlica nosi ulje čudi il' strpljenja.
Iz dlanova istine svima se pije.

U god, opcrtan vijenac, ulazi post.
Zagrebav' u stol, posne se juhe siteć –
prepast ćemo se: Tko na pragu je?

Na gozbi čula neočekivan gost
govori, mirtom mladence kiteć –
ljubav da se s posnom juhom blaguje.

Zlata Veronika Bošnjak, II.b

Sunce u zelenim očima

Voljela si sunčan dan, lagani
povjetarac koji ti je burkao kosu
i milovao lice

Ti si bila moja mala čahura
ali ja sam znao da će iz nje
izaći jedan predivan leptir

Plesat će valcer sa sunčevim
zrakama i svojim koracima
micati nebeske zvijezde

Nije mu trebalo dugo, izašao je...

Bio je neobično plav, a u njegovim
zelenim očima sam našao zadnju kap nade
kada je sve stalo
kada sam mislio da je kraj.

Ana Kovačević, II.b

Život i smrt jednog beznačajnog malog planktona

Htjela bih biti plankton
da me nose oceani
i tako kao on
živjeti u dubini,
pa kao i plankton umrijeti
uz zvuk plavog kita,
još dublje zaroniti
s posljednjim dahom života.

Aleksandra Ferraby, III.a

Don't give up

In life, we should always follow our dreams. To begin with, we need to set a goal for ourselves first. Let's not be too critical to ourselves, let's allow ourselves to get over every mistake. It doesn't matter how old we are, what school we finished, whether we are healthy or not...

Life is full of scary obstacles that we have to overcome. Our mindset is very judgemental of other people, that is just who we are as human species, but when someone treats us differently we feel ashamed and isolated. At the same time, it is fascinating and terrifying how similar we are. "Everyone, regardless of ability or disability, has strengths and weaknesses. Know what yours are. Build on your strengths and find a way around your weaknesses."

Despite illnesses or disabilities, everyone needs to fight for their dreams. No matter what people around us say. Even when no one believes in us - we need to believe in ourselves. Throughout all of our lives, we have always been taught that everybody is different. Whether it's by the colour of their hair, eyes, height, weight or something completely different, the fact is that there are no two identical people on this planet. Although we can accept those minor differences, we are not capable of accepting someone different in any other way.

It is difficult to create a rock from yourself that will not be halved by other people's opinions. Sometimes shortcomings strengthen us and make us fight. You need to have a clear goal in life, you are no one without an aim, and only some dare to follow their dreams. Happiness accompanies the brave. No one can be as much of an obstacle to you as you can to yourself. Follow your dreams no matter what, in the end, you always know who the winner is. Everything is possible for the one who dreams! The road to achieving one's dreams is often difficult, and it can seem like it is easier to give up, be complicit and settle for safety that often leaves us feeling like we missed out. Life is full of unpredictable events, but a goal is always the same. A lot can also change, but one thing stays the same - you have to be yourself.

Modern society is nothing better than a middle-aged society. It hurts how much we are superficial. What hurts the most is the fact that you have

to justify yourself to those closest to you, that you are less valuable even to them if you do not fit into the mould of the perfect son, friend, grandson etc... Growing up and living in a judgmental society, full of prejudice and injustice is one of the hardest things any young person has to face. Sadly, knowledge is no longer valued today, either educated people. It is sad to see how people these days just pay attention to physical appearance and from that, they can see who is "normal", rich and eligible for "the society". They judge because they fear judgment, to separate themselves from this strange thing that appears to be so alien to what they are used to. Projecting their insecurities onto people who are different because they cannot understand their existence.

It isn't as easy as it sounds, but trying to do something about it and even just thinking about it is a big step forwards. A big step to facing our fears and accomplishing our goals. Faith and spite are inseparable and more like two sides of the same coin or little spirits on our shoulders, whereas faith acts as an angel and guides us towards our goal, and spite leads us towards the goal like a true-hard charger.

If you truly want something then you must work hard and never give up. There will always be people who will not accept us. Therefore, we learn to accept ourselves as we are and to accept others and live in harmony. We have one life, so we use it in happiness and the realization of our biggest dreams. Don't let the obstacles beat you. Let's not give up!

Notion of being a good person is something that depends on us. It does not start tomorrow, the day after tomorrow or in ten years, it begins today. Our destiny is created by us and we choose the path we will walk on. Let's be happy, let's get rid of the fear of what someone will say, we live our lives for ourselves, not for others. Let's not restrain and insult others just because they are different and because we don't know what's really going on behind closed doors. Let's not be unreasonable and evil towards each other, because we never know what kind of battle each of us is fighting. Let's always be a person who can change someone's life. The power of the individual is never to be underestimated.

FKG's 4th grade students 2021

FKG's English Club

"1BiH1Book" Project

Franciscan Classical Gymnasium has, in collaboration with the American embassy, joined a project called "1BiH1Book". As a part of this project, students were assigned to read a book titled "Dear Martin" by author Nic Stone. The books were provided for the students by the American embassy. Also, as a part of the project, students have participated in discussing important topics and issues relevant in the world today such as racism, discrimination, human rights, prejudices etc. The discussions first took place in schools and later online due to the COVID-19 pandemic. Our students had an opportunity to share their views, opinions and even personal stories and experiences regarding those topics in an online conversation with the representatives from the American embassy. In the first phase of this project, 41 students have taken part. The second phase of the project includes a deeper analysis of the book which will be done alongside the students from other schools and 20 of our students will be participating during this phase. As an extension of the "1BiH1Book" project, our school has, along with three other schools in Bosnia and Herzegovina, started a collaboration in which the participants will be making an introduction video about their schools and themselves. By doing so, we might get to know each other, hang out and discuss relevant topics of our society, as well as our interests and hobbies. Much of it would not be possible without the help and motivation of our English professor and coordinator Dragana Koprivica. Many of our students were excited and very dedicated to this project because despite our current situation with the pandemic we were glad to find a way to make new connections, even if it was online.

e-Twinning Project

With the success of the "1BiH1Book" project our school's English club, with the help of our English professor and coordinator Dragana Koprivica, decided to make a bigger step on a more international level by joining the e-Twinning community. e-Twinning is a free online community for schools in Europe and some neighbouring countries, which allows us to find partners and collaborate on projects within a secure network and platform. The first project our club participated in is called "Language is Life" in which fifteen of our students bravely decided to step up to the challenge of breaking communication barriers between young people from different countries. Partner countries are Albania, Portugal and Turkey. They did so by having online conversations and discussions about different topics, but most of them were about our cultures and traditions. All were carried out in English with the opportunity of improving our English and communication skills. The introduction was the first part of the project. Students were given a few minutes to share something about themselves with the other participants and everyone was very respectful and kind towards one another. When our students were talking about this project and sharing their opinions on it, almost all of us agreed that it was a unique chance for us to connect with peers from around the world, to be able to share and learn about cultures and traditions from different countries. During that process, we learned how to value and respect not only our cultural heritage but also the heritage of other countries. We consider ourselves lucky to be a part of this fascinating project and we hope to continue it in the future.

Amila Šišić, III.a

Proljeće

Poput vala krećeš se morem. Činiš da se ono kreće. Daješ mu smisao. I kada voda se smiri, ona iščekuje neki val, da je pokrene, da joj vrati smisao. I kada dođe taj val, voda se vrati u život. Svojim kretanjama uspije usrećiti mnoga izgubljena srca. I kako valovi bježe, tako bježiš i ti. Prisutnost tvoje neprihutnosti prati me posvuda. Uzburkano si more, lijepo na milijune načina. Satkan si od tako savršenih mana. Duša tvoja, usrdna i nevina, lik tvoj krasni. Nećeš nikada doznati koliko si zapravo meni savršen. Dovoljan si da životu daš smisao. Dragocjena umjetnost i vječna inspiracija bez koje ne mogu pisati i kreirati. Onaj tračak sunca što pojavi se za vrijeme zime. Ili koja kap kiše što padne na tlo, dok sunce prži ljetne dane.

Svakom izgovorenim riječju stvaraš uhu najmiliju melodiju, koju bih, čini se, mogla slušati čitavu vječnost. Tvoj glas ima snagu da svaki sjetni trenutak pretvori u radost. A tek te ruke koje imaju moć da zaustave vrijeme, da sve tjeskobne misli rastope. Kao voda si cvijeću koje žudi za cvjetanjem. Kao vrijedna slika naslikana od umjetnika kojoj se svi dive. U očima imaš neke neobične i drugačije svemire. Možda si baš zbog njih postao srcu tako drag. Prolazili su mi spokojni i žarom ispunjeni dani, jer si tu bio ti. Bio si plamen koji je držao vatru upaljenom. I odjednom more postade ispunjeno nespojnom tišinom, jer se val već odavno nije pojavio...

Valentina Džebić, III.a

Moj materinski jezik - ruski

Na ovome jeziku priča sva moja obitelj. Zato imam mogućnost prakticirati ga svaki dan. Gdje god se nalazila u budućnosti, uvijek ću ga nositi sa sobom. Nikako ne želim zaboraviti svoj materinski jezik jer on je ključ za moju osobnu kulturu. U suprotnom izgubila bih dio same sebe i to što me veže za moje podrijetlo.

Netko je jednom rekao da je jezik sve što imamo. U potpunosti se slažem s tim. Jezik nam daje mogućnosti da se snađemo bilo gdje u svijetu. I što je bogatiji i ljepši, tim je veća i zanimljivija kultura naroda koji govori na ovom jeziku. Upravo je on putokaz za duboko razumijevanje duše ljudi.

Za mene ruski jezik ima vrlo velik značaj. To je moja povijest, moja kultura, moja osobnost, moja prošlost i budućnost. Govoreći ruski jezik možeš pokušati shvatiti kulturu Rusije. On je toliko bogat da, iako ga možda učite cijeli život, on nikada ne presta-

je iznenađivati – ni one kojima je materinski, ni one koji ga tek upoznaju.

Materinski jezik je nešto sveto. Malo je samo govoriti na ovome jeziku. Ponekad treba i znati šta govoriš. Oduševljena sam poslovicama koje su baš popularne i koriste se svaki dan. One uključuju puno mudrosti prikazujući prošlost naših predaka i njihova vrijedna iskustva.

Ljudi čine jezik živim. Oni su kao organi, kao krvne žile koje čine organizam u pokretu. Ruski jezik posebno je bogat, lijep i težak. Neizmjerno sam ponosna što govorim ovim čudesnim jezikom i rado ga sve više upoznajem. Poznavanje mog materinskog jezika pomaže mi ne samo da njime govorim ili pišem nego i da izrazim sve što u duši osjećam.

Jana Zhuravleva I. r.

Мухамед

2011. године постави мој отац моју слику на свој Фејсбук и почињу се ређати коментари, а међу њима и овај „машАлах наше Колошићанке“, а ја се родила у Новом Саду. Имала сам 6 година и ништа ми није било јасно, осим што сам била љута на тату јер је могао поставити љепшу слику!

Затим почиње моје упознавање са очевим животом. Њавио ме је и причао како је живио у Високом, Колошићима, како је то било нешто предивно и како сам се ја требала родити тамо (одатле оно „Колошићанка“). Уз ту причу отац ме почиње водити у Високо и упознавати са својим бившим комшијама и пријатељима. Завољела сам Високо и Височане, а посебно моју најбољу пријатељицу, Душку.

Однос Височана према мом тати и мени био је такав да сам се често питала у себи: „Зашто је био рат, ко је ратовао против кога кад се ови људи овако односе према нама?“ Чак сам једне зиме долазила на ноћно клизање које је тада било у Високом.

У свој тој збрци прошлости, садашњости и будућности, отац ми рече како се родио у Краљевој Сутјесци и да је полухрват. Мени је то било занимљиво јер имам и баку Луцу из Липнице.

Отац ми је показао све богомоље у Високом и наравно њавио ме причом како је и он упознавао богомоље и посјећивао их и приватно и званично. Он је до 1990. године био нека фора у власти у Високом и било му је посебно драго када је 1989. године са делегацијом општине био у званичној посјети самотану св. Бонавентуре у Високом поводом католичког Божића.

Високо и Височани су ми се много свидјели.

Знам да је мој дјед био затворен у Високом у бившој касарни и да је ту погинуо 25. 9. 1992. године због експлозије гранате. Док ми је отац ово причао, размишљала сам о патњи мог дједа. Није ми било јасно због чега он толико воли овај град и ове људе и због чега је и мене учио да их волим поред тог трагичног догађаја, а затим чух причу о доброти и људскости.

25. 9. 1992. године у 14 часова Мухамед Бајtareвић, возач војног санитета, наишао је на мог дједа у ходнику бивше касарне. Мршав од глади и у веома тешком стању због батина. Мухамед га је препознао јер је радио код мог дједа-шумара док је правио кућу у Колошићима. Док никог није било, он га упита: „Зашто си такав, треба ли ти шта?“ а дјед одговори: „Цигарета, цигарета ми треба“. Мухамед је тада оставио све и донио мом дједу цигарете и обећао да ће му помоћи око хране. Недуго послије тога, граната је експлодирала и усмртила мог дједа док је пушио цигарету.

Овим путем желим се захвалити Мухамеду што је мом дједу испунио задњу жељу. Вјечно ћу памтити његово дјело и доброту. Такође, хвала мом оцу што ми је на свом примјеру објаснио шта значи опростити некоме.

П. С. Мухамед се послије рата јавио из Америке и испричао нам ову причу и додао како је добио награду од милион долара, на Лоту.

Бог све види!

ХВАЛА ТИ, ДОБРИ ЧОВЈЕЧЕ!

*Anđela Krunić, IX. razred
OŠ „Filip Višnjić“, Donja Trnova*

Dobrota se ne zaboravlja

Pada snijeg, pahuljice poput zvijezda padaju sa neba.

Vjetar šušti kroz ledeno lišće na zemlji, pokušava ih oživjeti. Tako se i životinje međusobno pomažu, hrane se jedni od drugih... to je priroda, ne može se protiv toga.

A kako bi mogao čovjek čovjeku pomoći? Da li možda može kroz osmijeh koji mu pokloni, ili neke tople riječi? Ja sam čula za sovu koja je davala savjete malim zečevima i jelenima. Možda je to i najbolje djelo koje će ostati u sjećanju i u srcima našim. Ovom malom porukom mogu početi ovu zimsku priču...

Sunce jedva da progleda kroz snježne, ledene oblake, pokriva mu oči. Ali eto, zima je bila zima. Životinje su se posakrivale u svoje tople domove, nigdje ni traga života u ovoj šumi. Vlada tišina, ali zanemarite medino hrkanje iz pećine.

Neka vlada tišina, dok priroda čeka proljetne zrake sunca. Ali odjednom, iz neke rupe u zemlji, pomoliše se zečije uši.

Zar nismo rekli da vlada tišina i da nikoga nema?!

Zec iskoči i počne da nešto traži po hladnom snijegu koji reže svojom hladnoćom. Sova je sve to posmatrala kroz magloviti vid, pokušavala je da zaspi, ali vjetar je bio prejak i preglasen za nju.

Zečić je tražio hranu, ali zašto u ovo doba?

Zečić, vidjevši sovu, priđe drvetu pa pokuca na zaleđenu koru i drhtava glasa upita sovu: „Znaš li ti gdje ima možda malo hrane?“

Sova, ipak, odluči da pogleda sa grane u malog zeca, pred san ga je gledala umornim očima. Ali kako je vjetar puhao, natjera suze na njene oči...

Otkud suze, da joj nije žao? Ili da joj samo vjetar nije puhnuo u oči?

Sova sleti sa svoje visoke grane i počne da trga koru drveta pa malom zecu reče: „Nemam ništa posebno, ali evo valjda posluži.“

Zec sav radostan poskoči i počne žvakati, kao da nikada nije jeo.

I tako, rastaše se sova i zec. Sova je mislila da se neće opet vidjeti poslije zime... Ali vrijeme je letjelo poput lasta koje su se vraćale u svoj kraj.

Hladni i teški snijeg se napokon otopio, a sunce progledalo i obasjalo šumu, dolinu i brda. Sve životinje su se radovala, ali sova je u sjeni pokušavala zaspati. Neki posve poznati zvuk lupkanja od drvo joj zapa u uši, pa pomoli glavu kada ono zec.

Onaj mali zec koji je tražio hrane ove zime, zašto li je on tu?

Zec je pozva da siđe sa drveta, a ona ga posluša.

Ko bi znao da je ovaj zečić uspio da uhvati miša i odlučio da ga pokloni sovi.

„Evo nešto i od mene, za tvoju pomoć one ledene zime“, zec se nasmija i svojim očima malim pogleda u sovu.

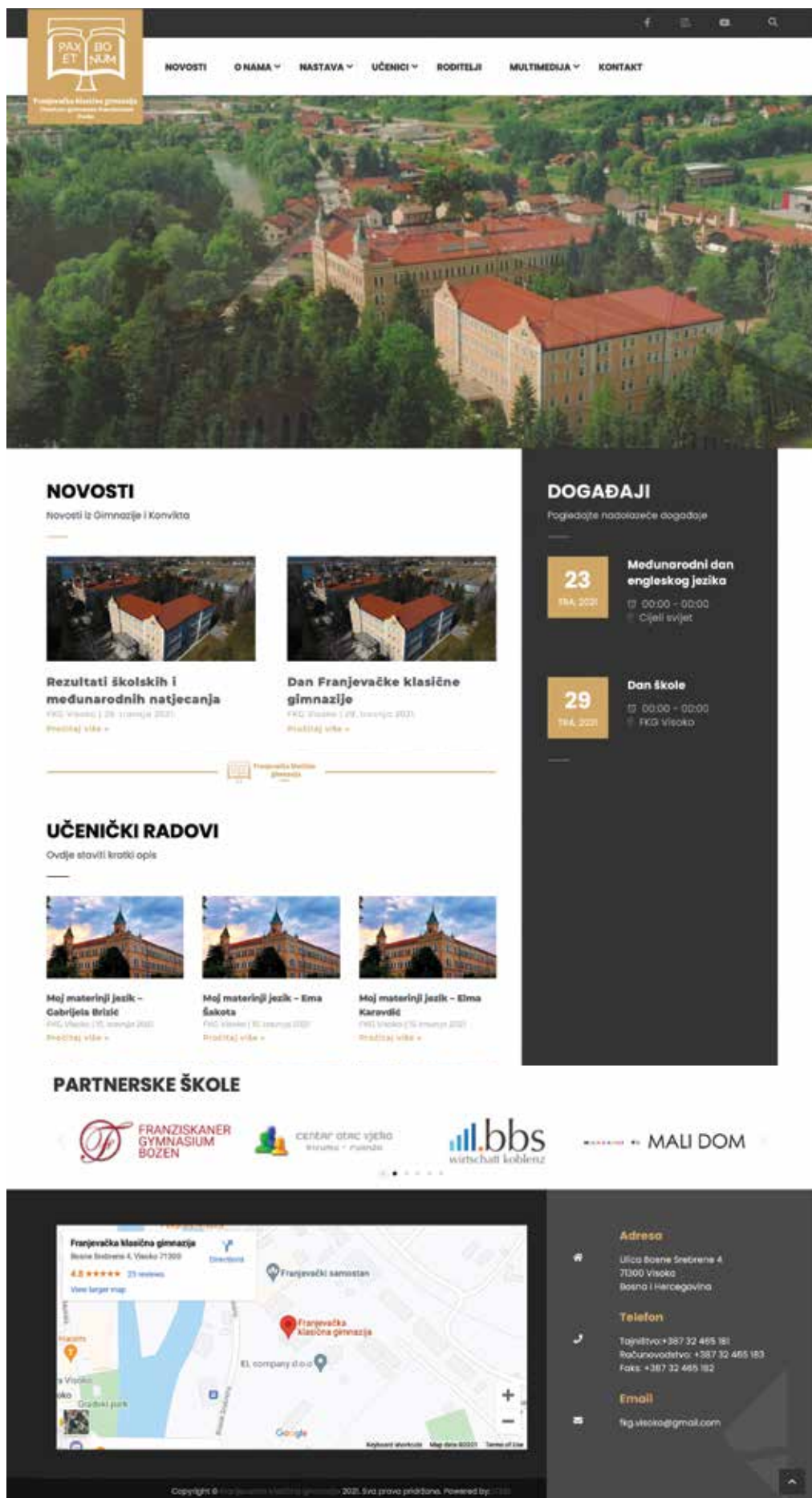
Sova mu pokloni jedan savjet: „Ako ne daješ ništa u životu, nemoj se ni nadati nečemu.“

Sova se vrati na svoju granu, a zečić se pridruži životinjama u proljetnoj šarenoj proslavi.

*Naida Osmani, IX. razred
OŠ „Enver Čolaković“, Breza*

nova web stranica Franjevačke klasične gimnazije

www.fkg.edu.ba

Fra Serafin Hrkać (1942. - 2021.)

Bivši profesor naše Gimnazije, hercegovački franjevac dr. fra Serafin Hrkać preminuo je 13. travnja 2021. godine u Mostaru u 79. godini života.

Osim brojnih naraštaja naših učenika kojima je između 1973. i 1988. godine predavao latinski i grčki jezik, njegovu dobrotu pamte i mnogi građani Visokoga s kojima je iskreno prijateljevao.

Fra Serafin je rođen 1942. godine u Izbičnu kod Širokog Brijega. Pohađao je franjevačko sjemenište i klasičnu gimnaziju u Sinju te u Dubrovniku, gdje je maturirao 1961. godine. Filozofsko-teološki studij započinje u Visokom, a nastavlja u Sarajevu do 1966. godine. Diplomom filozofsko-teološkog studija stječe u Rimu 1967. na Papinskom učilištu Antonianumu. U Rimu završava studij klasične filologije na Papinskom institutu Altioris Latinitatis 1971. te započinje profesorsku službu na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji na Poljudu.

Od 1973. preuzima službu profesora grčkog i latinskog jezika u našoj Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji i sjemeništu, gdje ostaje do 1988. godine.

Niz godina radio je kao profesor klasičnih jezika i talijanskog jezika na Humcu te na Pravnom i Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu i Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu.

Bio je redoviti član Hrvatskog društva za znanost i umjetnost te pročelnik odjela na novoutemeljenom studiju latinskog jezika Sveučilišta u Mostaru. Nakon što je stekao i drugi doktorat, postao je članom Akademije nauka i umjetnosti BiH u odjeljenju humanističkih znanosti.

Od 2005. bio je ravnatelj Instituta za latinitet Sveučilišta u Mostaru, član uredništva provincijskog stručnog časopisa „Hercegovina franciscana“ i urednik znanstvenih izdanja provincijske izdavačke kuće Ziral. 2014. godine dobio javno priznanje, Zlatnu plaketu općine Široki Brijeg. Do svoje smrti živio je i djelovao u samostanu na Širokom Brijegu.

Prof. Slobodan Vasiljević (1938. - 2021.)

U 83. godini napustio nas je Slobodan Cico Vasiljević, profesor obrane i zaštite u našoj Gimnaziji od 1969. do 1992. godine te jedan od najvažnijih promotora rukometa i inače sporta u Visokom.

Rođen je i cio život proveo u Visokom. Osim što je radio kao nastavnik u visočkim školama, radio je kao trener, predsjednik, tajnik i tehnički referent u Rukometnom klubu Bosna, a bavio se i stolnim tenisom. Za svoj trud i zalaganje dobio je brojne sportske i društvene nagrade i priznanja.

Hamza – čovjek koji se bojao Boga

Želim zabilježiti nekoliko uspomena na Hamzu. Ne znam o tom čovjeku puno, ali su mi iz susreta s njim ostala lijepa sjećanja. Nisam ga susretala na našim božićnim priredbama, ni za Dan škole, ni na bilo kojim drugim priredbama na kojima su se okupljali naši visočki sugrađani.

Tog jednostavnog, blagog čovjeka, uvijek u radnom odijelu, susretala sam na dvorištu samostana ili uz posao zbog kojeg je onamo i dolazio. Bio je električar, a kako je u samostanu i konviktu uvijek trebalo nešto popraviti, Hamza je često znao doći. Po dolasku, uglavnom bi pričekao na dvorištu i nekoga od nas u prolazu upitao za gvardijana ili kojega drugog od fratarara koji ga je pozvao. Kad bih mu rekla: „Slobodno ga prozovite“ ili: „Pozvonite“, on bi odgovorio da ne bi htio smetati pa bi radije pričekao dok se dotični ne pojavi.

I kad bih mu ponekad, dok bi obavljao posao u konviktu, ponudila kavu, redovito bi rekao da ne bi htio smetati. Tiho bi obavio svoj posao i otišao.

Sjećam se, jedne od tih visočkih godina bila je velika suša. Svud naokolo svakim novim danom venuli su vrtovi uz kuće i njive na kojima su bili zasijani kukuruži. Ljudi su bili u nedoumici treba li

zalijevati vrtove ili ih pustiti da venu. Uostalom, nije bilo dovoljno vode, a mnogi izvori su presušili. U to vruće doba započeo je i ramazan, mjesec posta. Susrećem Hamzu na dvorištu. Riječ po riječ, upuštamo se u razgovor: o postu, o vrućini, o vrtovima, o njivama. Hamza je u svemu vidio dobro. Veli: „Bog nam je dao vrućinu...“ U ovim vrelinim ljetnim danima on posti, veli, s Božjom pomoći, a vrt ne zalijeva iako, kaže, ima vode: „Strah me Boga, sestro! Ne mogu zalijevati vrt, a da moji komšije nemaju vode za piće.“

Često bi mi rekao: „Ako vama sestrama nešto treba popraviti, uraditi, samo zovite.“

Otišla sam iz Visokog i prošlo je pet-šest godina otkako nisam susrela Hamzu. No, u zadnje vrijeme često sam mislila na tog plemenitog čovjeka. Čula sam da je bolestan. A onda sam primila vijest i o njegovoj smrti. Pokoj mu duši! Toj plemenitoj duši koja se Boga bojala, a bližnjemu činila dobro. Vjerujem da su ga nakon mnogih patničkih godina dočekali prekrasni vrtovi i nepresušni izvori.

Počivao u blizini Božjoj!

s. Celina Vidak

VIII. ljetna škola FK G

Pod sloganom *Znam – hoću – mogu!* od ponedjeljka 28. lipnja do subote 3. srpnja 2021. održana je *VIII. ljetna škola FK G*, na kojoj je sudjelovalo čak 210 učenika završnih razreda osnovne škole iz raznih krajeva naše zemlje, od Posavine i Usore, Jajca i Srednje Bosne, preko Vareša, Visokog, Kiseljaka i Kreševa do Rame, Čitluka i Ljubuškog. Toliko radošti i mladosti u Visokom odavno se nije vidjelo!

Polaznici *Ljetne škole* su prije podne pohađali zanimljive nastavne i kreativne radionice koje su priredili naši profesori, a popodne i navečer provodili u igri i zabavi, na edukativnim izletima i kupanju.

Tako se naša Gimnazija, pokazujuću svoju otvorenost svima, još jednom pretvorila u mjesto susreta i prijateljavanja u različitosti.

